

308302

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 3 వ తేది శనివారము.
ఆ సందనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ శతాబ్ది శుక్ల ౧౪ లు.

No. 168
సంచిక ౧౬౮

ఆనందా ఫౌంటేన్ వేనా.

౧౪ వ నెల బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొఱాయి యున్నందువలన ఇంకి చాలాపట్టును. విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకొందురు గాక. ఇయ్యది వెడల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపనగును. వెల. రు. 1-12-0. క్రింద వ్రాసియుండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం వివృతం' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీహర్షుని కృతి. అది ప్రాథమిక విషయము, జగద్విజితము: ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని టీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎచ్చలెచ్చట ఏదేనికావలయునో సర్వమును చెప్పబడియున్నది. అది సుందరమైన పటములకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్న నైషధ కలిగి మంచికాల్గితోబైండు చేయబడి యున్నది. పాలాఖర్చు ప్రత్యేకము వెల. రు. 3-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మీ, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations. Price For two Vols. Rs

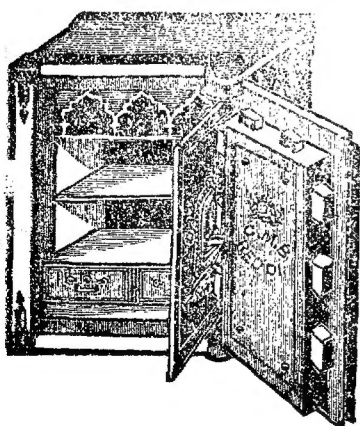
1-4-0 Postage As. 3. Extra.

The Faust. a Romance in two volumes. Each volume. As 12 Postage As. 2.
The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras. E

ఇనుప పెట్టెలు.

విదేశాలలో కావలసిన అందముగా భద్రముగా నీమిల్కి మలలో కొత్తచేతలతో పెట్టెలు మా కల్ల బహువాడెముగా తయారుచేయుచున్నాము. ఆ గర్భగృహమువారు నైషధమునందు మీకు వివరము వ్రాసుకొనుచున్నాము. విక్రయార్థము మొత్తము

గా కొనువాకి డిస్కంట్టు యియ్యబడును. పూర్వప్రాల్పములకు మోసపోగూడదు. మా పెట్టెలవిషయమై మీకు జవాబుదారిగా యుండగలవారము. వలయువారలు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును. సి. ఎం. బాలరామిరెడ్డి, (4-9-14) నెం. 61, గోవిందప్పనాయకపేటి, మద్రాస్.

సంజీవరత్న.

ఇదియొక గొప్ప క్రిమి నిమిషించేసిన తామ్రము. ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, నేమా సంరక్షణకు కావు. 2 కలరా, అచ్చువారు మొదలగు అంటు జాగ్రత్తములకు శోకనీయురు. 3. భూతశేత సికాచములను పాజింగ్ 5 4. వ్యాధులు, పీడలు, ఆపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, చిళ్లలు, బెణుకులు, హరించును. 6. ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వస్యము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. కుష్ఠశ్చతువులు ప్రియమిత్రువులగుదురు. 8. నీవాదం గలుగును. 9. సభకట్టు, సర్వజనవశీకరము. 10. నీవొక వ్యాపార, వ్యవహార, కాగ్యార్థ సమేతమై వెళ్లబోవునపుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని అనుభవజ్ఞుల నేనోళ్లను బ్రవీణులగుటకుకాగ్యంబియున్నారు. ఇది సర్వోపధి వేదియగు నొక ఘోషాయి మహాత్మునిచే గనిపెట్టబడినదని కాలాచిత్ర వేషదారులవలన గనిపెట్టబడినదిగాను. శ్రీపురుషులు ఆ చాలశ్చుధులందఱును తెప్పించుకొని భరింపదగిన అమూల్యమైన సుప్రశస్తమైన రత్న తామ్రము తామ్రము వెల రు 1-8-0 లు మూతమే. వలయువారు:—సి. ఆర్. జనార్దనరావు, మెన్మరిస్ట్రో ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
నీనా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును
వార్షపునొప్పుల తొరడోలును. పొట్లపోగొట్టాడు
వనమూలికలచే హిందూదేశముందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.
పంచభావచీకి చూచికొనిన మోసము గలగూడు

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోటో జంబాయి; తేక నెం. 9, జహంగీరుబ్, బాన్సి లుహా వద్రాడు
గిల్లె

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికా గాలయము, సోమబాగు నెం. ౧౧౨, మద్రాస్

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను సిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరరైలుస్టేషనును వెలుపవలెను.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

ఔలిగ్రాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

పేక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0

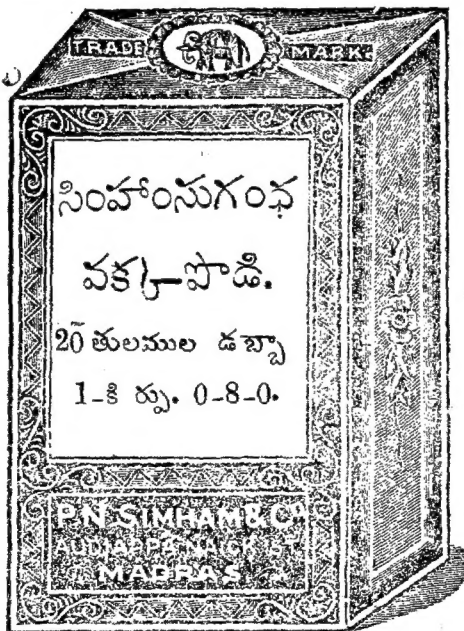
పోస్టుఖర్చులునగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమున మందులు యింకను కలవు.

కేట్లగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పి. ఎ. సింహం. అందు కంపెనీ,

26 ఆదియప్పనాయకవిధి, మద్రాసు.

వనోషధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళపోట్లు, సాతవాయువుపోట్లు, రసకట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫననవాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

జీర్ణ రసాయము.

ఆకిలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము,
మలబద్ధములకు మంచిమందు.

25 మాత్రల డబ్బి 1 కి వెల 1-4-0

నృ. జాంబవా డిపో, భోపా, బొంబాయి.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాగ్నేయుల కుద్దేశింపబడిన ఆత్మరపయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన
యందునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని
బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలో గూడినపుష్పతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన వేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసననుభవించి
చుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గిరనున్న
మెపుకీపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రా
యును. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
3 టౌన్సు ఆత్మరగల పెద్దనయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరలో
మరగలెట్లబడి ఘుమఘుమ టాడుమందు కార్డులు డబ్బా 1-4
0-10-0. పి. సి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఎజెంటులు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్

కంపెనీ కంపెనీ, 155 బామా మనీరు, బొంబాయి.

మద్రాసు ఏజెంటు:— మెహతే పురుషోత్తం మూర్తి
నెం 23, చై నాబజారు కోడ్లూ, ప్రవరు బజారునమీపం మద్రాసు.

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టినుందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శుభివంటి ఒక కనమూలిక. ఇదియే మన భూమి
కుల ఆలిరిహాస్యపు జేషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంశ
కత్తెను పోగొట్టుటకు యింతతమింపినది లేదు. జన్మేంద్రియ
మర్చినియోగముచేరను మాత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజావంటిది. రక్తమును
క్లుప్తపరచి నరములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 చిథములగు మేహములను మొదలంబు
నాకము చేయుటలో గండివింటిది "నర్వజీవన్" ఇది
స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు పృథ్వులు అందరును నుపయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల పృథ్వులను నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టెన్సు 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగభీమ

16 కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరునల్లకేళి మదరాసు

గోబ్ కంపెనీవారి బొటనవ్రేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధి గాంచినవి. కందలు
కందలు వికయము. వెల పెట్టె 1-కి
రు 1-4-0 పోస్టుఖర్చు వేర ప్రాంబిగురి
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నిశానిదార్ల
చే వ్రేలిముద్ర వేయట సర్వత్ర ఆవలం
బించుచున్నారు. కర్తకులు, డక్టర్లు,
యినాందార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

పండ్ల పొడి.

డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

కంటనెష్టులకు దివ్యాషధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిఉన్నది

అమృతాంజనము డిపో, భోపా, బొంబాయి.

నోటీసు.

90 శ్రేష్ఠమైన చందనముకూచాలున్న, 703 యితర జాతి కొయ్యలున్న, 12500 మన అనుగుల వాట చేరుకున్న, కోడూరు మఱిన్ని పెద్ద పాడులో 1914 సంవత్సరం ఆక్టోబరు నెల 10-వ తేదినను 11-వ తేదినను యాలం. వేయడమవును. సవాల్ దార్లు రావలెనని కోరడమైనది.

Forest Branch (Sd.) S. A. Oadir, East Cuddapah, D/ 25-9-14 Dist. Forest Officer.

దినపత్రిక

క్రొత్తదినము 10 పుటల విషయముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

వాతావరణ సీతీ

1914 సం॥ ఆక్టోబరు నెల 8-వ తేదీ

Table with 6 columns: ప్రదేశములు, ఉత్తర అక్షాంశం, దక్షిణ అక్షాంశం, ఉత్తర అక్షాంశం, దక్షిణ అక్షాంశం, ఉత్తర అక్షాంశం, దక్షిణ అక్షాంశం. Rows include locations like గోపాలపురము, వాతేరు, కాకినాడ, బందరు, గుంటూరు, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నాగపట్టణము, కొలంబో, తిరువనంతపురము, కొచ్చిన్, కల్కికోట, మంగళూరు, బొంబాయి, మైదరాబాదు, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు, కడప, తెంగుకూరు, కొడైకనాల, ఉదకమండలము, కొయంబత్తూరు, మెల్లూరు, నేలము, తిరుచనాపల్లి, పుదుకోట, మధుర, తిరునల్వేలి.

దీప్తకల్పమునందలి లంకలలోన, లోయరుబండ్లలోన తప్ప మిగిలినవోట్ల వాయుభారము తగ్గినది. వాయువ్యాపనము నందు మార్పులేమియులేవు. తూర్పుతీరమున తప్పమిగిలిన ప్రదేశములందెల్ల పగలు వేడిమి సామాన్యముననున్నది. చెన్నై తీరమున వాయుమండలము అతిపోవుచున్నది. మబ్బు ఏ మాత్రము లేదు. సింహళములో మబ్బులు దట్టముగ నున్నవి. నిన్న ఉదకమండలమున 1.49 అంగుళములవాన కురిసినది. చాలోట్టావాయువు నిర్మలముగనే యున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్ను, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

స్థానియవార్తలు.

నావికులకు నోటీసు:—పుదుచ్చేరి కారికాలులలోని దీపాలములు ఆక్టోబరునండి వెలిగింపబడుచున్నవని పురుచ్చేరినండి కేపుఅధికారి తెలియజేయుచున్నారు.

శశివిలాససభ:—తేపుసాముకాలము 8-30 గంటలకు కోలాచలం శ్రీనివాసరావుగారిచే రచియింపడిన గామరాజునాటకము క్రొత్తరాయపురమందిరమున ప్రదర్శింపబడును.

నిమ్మజాతుద్ధరణసంఘము:—పులియనలోపు యందుండిన యాసంఘమువారి పాఠశాలయందు కేపు ఉదయము 8 గంటలకు స్వామి బ్రహ్మానందముగారు భగవద్గీతనుగురించి యుపన్యసించుదురు.

బ్రహ్మసమాజము:—బాట్లటవును 97 అన్నాపిళ్ళవీధి యందలి ఉపాసనమందిరములో ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు కోటంరాజుపున్నయ్యగారు దైవోపాసనమును జరిపి, యంగ్లీషులో ఆధ్యాత్మికబలకృద్ధిని గుఱించి బోధించుదురు.

ఆయుర్దశాలయందు దొంగతనము:—నెయింటుబార్ని కోటయందలి ఆయుర్దశాలలో పనిచేయు విజయముఅనునతడు క్రణములకు కట్టుకట్టుట మున్నగువానికి పనికివచ్చు నాలుగుడ్డలను దొంగిలించి తీసికొనిపోవుచుండగా పట్టుకొనబడెను. నిన్న హాజరుకొన్నలో నితనిని విచారించి మూడుమాసముల కఠినశిక్ష విధించిరి.

నీటిలో మునిగి చనిపోవుట:—మొన్న కచ్చాలేశ్వర కోటలెచ్చెవులలో నొకశతము తెలుచుండెనని ప్రకటించితిమి. బాట్లటవులలో నివాసముచేయుచుండిన 55 సంవత్సరముల నుబ్బరాయపెట్టియను వైశ్యుడు బుధవారముసాయంకాలము ఇల్లుబయలుదేరి వెళ్లెనుకాని తిరిగిరాలేదు. మరునాడు లాకా లేజి పోలీసువారికి గుంతు సందర్శనమున తెలియచేయగా వారు వచ్చి శవమును పరీక్షనమిత్తమై తీసికొనిపోయిరి.

దొంగ పట్టుబడుట:—ఆరోగ్యస్వామియను గొప్ప దొంగ కడపజిల్లాలో ముక్తివైద్యమువారిచే నెలకొల్పబడిన ఖయిదీల అధినివేతమునండి పారిపోయెను. ఇతడుబుధవారము నాడు పెరంబూరుసమీపముననుండు నెలవియయనరిపాడ్డులో పట్టుకొనబడినాడు. ఇతడు పోలీసుసబుఇన్స్పెక్టరుకు తెలియజేసిన సంగతులవలన ఆయాకీతీయగా, దొంగిలించబడినబట్టలు, గడియారములు, చెంబులు, బొంబెలు మున్నగునవి దొరకినవి. ఇతడుమొన్న ఖయిదులో నుంచబడెను. కొద్దిరోజులలోనే విచారింపబడును.

మదరాసు ఓడనైద్యశాల.

“మదరాస్” అను పేరుపెట్టిన పొగయోడలో నేర్పరుచుచున్న నైద్యశాలకు క్రిందివిషయములు ఉచితముగనియ్యబడినవి. ప్యాన్ కంపెనీవారు 7 వేల పాపల పంచవార నిచ్చిరి. కింగు అండు కంపెనీలోనను నీ. రామానజుండ్లెగారును అతను సోదరుడును 20 వేలపాపల ఉప్పుమియ్యమునిచ్చిరి. పెదవీగారిచ్చిన వాయువిమానమును విప్పి కట్టలు కట్టుటకు చెన్నపురి కాల్వోలేరును వారి మెకానికలు యింజనీరుగ నుగ్మలండుగారును. నైపులు వర్కుస్ డిపార్టుమెంటులో ఓడగ్నీరుగానున్న పిల్టోగారును తీరికకాలమునయను నినియోగించి పాటుపడిరి ఆసామానలను పెట్టెలలోపెట్టి మేకుబందీ చేయుటకు కావలసిన సామానలనిచ్చి వడంగులకు ఓక్సు కంపెనీవారు పంపిరి. వారి వైవిలాసముల నన్నిటిని ఉచితముగా అడిననకంపెనీవారు ముద్రించిరి. ఆవాయు విమానములోనిసామానలను ఉచితముగా తమ యోడలో నిండ్గొండునకు పంపుటగాగ్డోన వుడ్రపు కంపెనీ వారంగీకరించిరి.

చెన్నై తీర యధిష్ఠిలోని ధనముతో కొనిన గజ్జులకు కావలసిన కంబరులకు బిగించే తోలువారులు 500 ను కొక్కెములు 500 ను చేంబరుకంపెనీ వారిచ్చిరి.

ఎన్నెమ అలేటియా సమగ్రమునకు పోవుటచే బంగారా భారములో భయమేమియును లేదని యూహింపవలసి యున్నది. కొలంబోనండి చెన్నై తీరకి పగలకుతో గీవా బహదూరు అనుచెండువాడలు వచ్చి:వి. ‘రీవా’ నార్వేడేశపులోడ 2885 టన్నులుగలది. కెప్టెన్ మోరల్లుబర్గ్డేడ యధికారి. ‘బహదూరు’ ఆసియాటిక్ నావికేషను కంపెనీవారిది. ఈయూరిలో విల్సనుకంపెనీవారు వారికి ప్రతినిధులు. ఈరెండు యోడలకును ఏవాధయును కలుగలేదు.

వృత్తాంతములు.

అన్నదానము:—కొలకటాగూడ-ండి ఒకటిల్లు వ్రాయుచున్నారు:—ఈనెలవెంబరు 29 వ తేదీ విజయదశమి పండుగ రోజున వెంకటేశ్వర్ డిస్ట్రిక్టుమునస్ట్ర్ రుద్రవరపు మామయంతె రావుపంతులుగారు నాలుగువందల బీదవారికి అన్నమువెట్టించి వారు.

శ్రీ కనకద్వైత పుస్తక భాండాగారము:—ఈనెల 26వ తేదీ సాయంకాలము కాజాకచ్చేరియొద్ద రామబుగు రామదగ్గకాపులుగారి అగ్రాసనాధిపత్యముక్రిందనొకసభజరుపబడి కనకద్వైత పుస్తకభాండాగారమున నొకపుస్తకాలయము స్థాపింపబడినది.

సనాతనధర్మసభ, వెదురుపాక:—గోదావరిజిల్లా వెదురుపాకలో నెలవెంబరు 24 వ తేదీని సనాతనధర్మసభా భవనమున దంతుర్తి చిన నుబ్బయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడెను. దీనికి కాకినాడవాస్తవ్యులగు దగ్గి గాల నూర్య ప్రకాశరావుగారు విచ్చేసి రాజభక్తినిగూర్చియు పాదధర్మములగూర్చియు నుపన్యసించిరి. ప్రస్తుతము నీటిగల్లువిషయమందు లోపములు నివారణగుట కీజిల్లాలో ఇరిగేషన్ బోర్డు ఒకటి స్థాపింపబడుట యావశ్యకమనియు, దానిలో నొకయింజనీరుమెంబరు, నొకరివిద్యుత్తాఫీసు, నొక వ్యవసాయదారుడు, ఉండవలయునని గవర్నరుగారికి విన్నవించుటకు సభ్యులంగీకరించిరి.

బాలసరస్వతి భాండాగారము, చోడవరము:—రామచంద్రపురం తాలూకా చోడవరము గ్రామములోని శ్రీబాలసరస్వతి పుస్తక భాండాగారము, పత్యున గడచిననెల 24వ తేదీని బ్రెజర్ డిప్యూటీ కలెక్టరు పండిత నాగేశ్వరరావు పంతులు బి. ఏ. బి. యల్ గారి ఆధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడినది. అందు ప్రపథమున భాండాగార నిర్వహణ మై:పిమ్మట కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి గారు“పుస్తకభాండాగారములు, వాని ప్రయోజనములు” గురించి ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట మఱికొందఱు ఉపన్యసించిన పిదప ఈ భాండాగారమునకు స్వంతి భవనమును నిర్మించుటకై నివేశనమును ఇప్పించుటని గవర్న మెంటు వారిని కోరుచు నొకశీర్షికము చేయబడినది.

ఆనరబిలు గోష్ఠి:—బగోడా గయక్యాక్ మహారాజులుంగారును, గోకేల్ గారును, మరి ముగ్గురుశ్రీ:లును వీచీనుండి, లండను సురక్షితముగ చేరిరి. వీరందఱు వీచీనుండి లండను చేరుటకై, ఫారెక్ ఆఫీసువారును, ఇండియా ఆఫీసువారును, డ్రెంచియధికారులును సంప్రదింపి తమ సౌకర్యముల నమర్చి: ప్రయాణికులు రెండు మెట్రారుబండ్లలో పయనమైరి. శ్రీ:లంద నొక్కబండిలోను, మహారాజుగారును, గోకేల్ గారును మఱి యొకబండిలోను బయలుదేరిరి. శ్రీ:లెక్కిన శకటము సకాలమున స్టేషన్ చేరినందున, వారు స్పెషల్ ట్రెయిన్ లో నెక్కగలిగిరి. రెండవమెట్రారు సకాలమున చేరకపోయినందున, వారివారు నాస్పెషల్ ట్రెయిన్ లో వెళ్లబాలకపోయిరి; మఱియొక ట్రెయిన్ ను నెక్కి ఆలస్యముగాచేరిరి.

కుముదవల్లి, వీరేశలింగ కవిసమాజము:—కడపనెల 28 తేదీ సోమవారము సాయంకాలము కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుమందిరమున శ్రీరాజా రామమోహనరాయలవారి 82 సాంవత్సరికోత్సవసభ శ్రీముత వేమూరి రామకృష్ణారావు ఎస్ ఏ, గారి యాజమాన్యముక్రింద జయప్రసముగ జరుపబడినది. ఈసభకు భీమవరం మున్నగు చుట్టుపట్లగ్రామములవారు సుమారు 150 మంది విచ్చేసిరి. ఈశ్వరోపాసతో సభ ప్రారంభింపబడినది. పిమ్మట వేడు విజయదశమిపండుగయగుటచే దాని ఉద్దేశ్యమునుగురించియు పిమ్మట భారతయుద్ధమందు అర్జునుని యొక్క ప్రసిద్ధి యెట్లొ అన్న రామమోహనరాయలవారు ప్రభువదతయందుఇండియాయొక్క అన్నివిధములైనసంస్కరణల కొరకును కృషిసల్పిరనియు, వీరీకాలమునకేగాక ముందున కును మనకెల్లకు నాదకృతులుగ నున్నారనియు అగ్రాసనాధిపతిగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున నుడివిరి. పిమ్మట రామమోహనరాయలవారిగూర్చి తనీక్లక్ట్ పూర్వాయగారును, భూపతిరాజు తిరుపతిరాజుగారును నుపన్యసించిరి. సభాధ్యక్షుల అంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను. రాత్రి మండవిల్లి వేంకటరమణయ్యగారు సావిత్రి, సశ్వవంతునిచిత్రి హరికథగా చెప్పి సభ్యులను ఆనందింపజేసిరి. మఱునాడు బీదలకు విద్యము పంచిపెట్టబడినది.

చెన్నపురి బజారుధరలు.

1-వ అక్టోబరు 1914 గురువారము స్త్రీ మరుకేపులు.

జర్మనీయన్ అగ్నిపరిశోధన వ్యాపారశాస్త్ర గ్రంథ గోళముగానున్నందున ప్రస్తుతము పాక్షికముగా ప్రమాణములు అగిపోయినవి. క్లాస్ ఫర్మ హారను ఓవ గాలిలోనున్నది. సముద్రములో ప్రమాణము చేయుటకు భయములేదని తెలియగానే ఆయోజనము తీసుకొని వచ్చును. క్లాస్ మెతను అనునొక పదము ముంచివేసింది. దానికిబదులుగా మరొక క్లాస్ స్త్రీమరు అక్టోబరు నెల మధ్యకాలములో నీరేపులనుండి బయలుదేరును. బ్రిటిషు యిండియావారి 'చుప్రా' ఓడగూడ అక్టోబరు నెలలో నిచటికి రావచ్చునగాని నిశ్చయముగా చెప్పవలయు వీలులేదు.

దిగుమతులు.

తానులు. నెవ్రెంబరు 12-వ తేదీని ఎమ్మెను గంవర గోళము చేయుటవలన బజారులో వర్తకనియము పూర్తిగా చెడినది. ఈమధ్యకాలములో చెన్నపురినుండి జనులు చాలమంది లేచిపోయిరి. వర్తకులుగూడ తమకొట్లను మూసివేసి సరకులను పొరుగుగ్రామ తీసికొనిపోయిరి. బజారులో కొనువారులేరు. ఇతర ప్రదేశములనుండి సరకులను పంపుదని వ్రాయువారు గూడ కనబడుటలేదు. నూలు: ఈపక్షములో బజారుధరలలో మార్పుమియునులేదు. విడుదలలేక పోవుటచే ధరలింకను గూడ మందమునపై భావింపవలెను. తోచిన ధరలను చెప్పచున్నారు.

లోనములు.

ఇనుము రెండవరకము రెల్లియను యినుము మట్టముగల ఉక్కుకడ్డీలు 500 పానలయెత్తుగల ఫుట్టికి వేల 22 మొదలు 25 రూపాయలు. స్టీలుదేశపు యినుమట్టములు ఫుట్టి 50 మొదలు 55 రేకులు-ఉక్కు-రేకులు 2-5, ఫుట్టి 27 మొదలు 28 వరకు డిటో 6-9, ఫుట్టి 3. డిటో 10-13 ఫుట్టి 85 పీపాకట్ల యినుము. ఫుట్టి 80, వుక్కు-తీగెలుపుట్టి 80 అప్రోణపు వుక్కు-పుట్టి 22-24, తుత్తివాగపురేకులు ఫుట్టి 150) చుట్ల కడ్డీలు రెండు నెంబరు బెలిజయంపేకులకు పనికివచ్చు పూచలు ఫుట్టి 26-28; స్టీలుదవి ఫుట్టి 45-50; ఇత్తడిరేకులు ఫుట్టి 240. చొప్పున ధరనిలువపడియున్నది; బజారులో అమ్మకము లేనది, కొనువారులేరు. రాగిరేకులు మార్పులేవు. ధర 230 రూపాయలు చెప్పచున్నారు. పంచదార వెనుకటికంటె నిప్పుడు ధర బాగుగా నిలిచియున్నది. నెవ్రెంబరు 28 ని బావా తెలుపు 27 రూపాయలు చెప్పిరి. పిరాల్యాపిలో 1400 టన్నుల పంచదారమరల వచ్చుటచే ధరకొంచెము తగ్గవచ్చును. పిమెంటునున్న వెనుకటికన్న వ్యాపారము బాగుగా పాగుచున్నది. అసోషియేటెడ్ సిమెంటు మాన్యుఫాక్చరర్సు లిమిటెడ్ వారి షిల్లింగముమార్కు సిమెంటుపిపారు 10 మొదలు 12-వరకు బర్మముమార్కు రు 11 లు బ్రిటిషు పోర్టు లాండు సిమెంటు మాన్యుఫాక్చరర్సు లిమిటెడ్ పిమార్కు రు 11 లు కాంటి నెంటులు జర్మను సెమెంటుమార్కు రు 10-8-0 లు కాంటి నెంటులు రెల్లియం - సరకు నిలువలేదు. మదరాసు ఎలజనుమార్కు రు 10 లు.

ఎగుమతులు.

ప్రత్తి బొంబాయి ప్రాంతములో రు 115 ల వంతున కొద్దిగా తేరములు జరిగినవి. కాకినాడ ప్రత్తి 118 రూపాయల చొప్పున కొందరడిగిరి. గింజడిన ప్రత్తి 125 మొదలు 130 వరకును అమ్మకము చేయువారు చెప్పచున్నారు. చక్కచేసిన చర్మములు మేకతోళ్లు అమెరికావారు అడుగుచున్నారగాని ఎగుమతులకు నోడలులేనందున వ్యాపారము కొద్దిగా నున్నది. తోళ్లు వెనుకటి ధరలప్రకారము కొన్ని బంగీలు క్రయమైనవి. చక్కచేసిన గొడ్డుచర్మములు సరకుల ఎగుమతికి వీలులేనందున ధరలు తగ్గినవి. తక్కువధరలమీద సాధారణముగ సరకు విడుదలచుచున్నది. గింజలు, ఆముదాలు ఇతర గింజలు వ్యాపారము వెనుకటి స్థితియందే యున్నది. ఆముదముధర కలిచియున్నది. కరక్కాయలను యూరోపు నకు ఎగుమతిచేయుటకు ఓడమీద అప్పగింతకు రు 12-5-0 ల వంతున కొద్దిగా వ్యాపారము జరిగినదిగాని అధర పెట్టికొనుటకు కొనుబడిదారులకు యిష్టములేదు. వేరుసెనగపప్పు అమ్మకము వెనుకటిదేనే యున్నది. ధరలుగూడ నిలిచియున్నవి.

కొలంబో, ధరలు పెరగుట.

యుద్ధము ప్రారంభమైన తరువాత పెరిగిన ధరలను గూర్చి విచారించగ నిలువ తెలియుచున్నది. కరగనాయులు లో యుద్ధారంభమునకు వెనుకటికన్న నిప్పుడు ధర లధిక

ముగ పెరిగియుండలేదు. తోలిమార్కు పెట్టె 7-5-0 మొదలు 7-6-0 వరకును డబ్బా 8-10-0 మొదలు 8-12-0 వరకును మార్కు మార్కు పెట్టె 7-8-0 చొప్పునను డబ్బా 8-12-0 8-14-0 చొప్పునను అమ్మకముచున్నది. రెండు నెలల క్రితము ధరలుటలనే యుండెను గాని నెలరోజుల క్రితము ధరలు కొద్దిగా మరుకై మాల క్రింది. పాలడబ్బా ధరలు నూటికి 15 రెట్లు మొదలు 20 రెట్లవరకును పెరిగినది. గొల్లదాని మార్కు. గల పాలడబ్బా వెనుక 5 అణాలు వెలగలిగియుండ మొన్న మొన్నటిదాక 6 అణాలక ముచ్చుచుండిరి. 48 టిన్నుల గల పెట్టె, వెనుక 20 రూపాయలకు దొరుకుచుండెడిది. యిప్పుడది 28 రూపాయలకు గాని దొరుకుటలేదు.

చవకపారుసబ్బు కడ్డీలకుగూడ ధర పెరిగినది. వెనుక 40 కడ్డీలుగల పెట్టెను 12-4-0 కమ్ముచుండిరి. యిప్పుడు రు 13-8-0 కమ్ముచున్నారు. దేశీయలు కీసబ్బులేకపోయినను ప్రమాదము లేదుగావున దీనికి ధర పెరిగినను వారికి నష్టములేదు.

కొవ్వొత్తులకుగూడ కొంతధర పెరిగినది. వెనుక 0-8-9 కి అమ్మకము కొవ్వొత్తులకట్ట యిప్పుడు పాపలా కమ్ముచున్నారు. నెలరోజులక్రితము రు 6-8-0 కమ్ముచున్న పెట్టె యిప్పుడు 7-8-0 కమ్ముచున్నారు.

బండపెట్టెకు వేయుటకు యితర గానుగ పిండులతో నువ్వుల గానుగపిండినికూడ కలుపుచుండును. ఇప్పుడు నువ్వులపిండి ధర హెచ్చుటవలన బీదలకు కొంతబాధకలిగినది. 525 పానలు గల ఫుట్టికి వెనుక రు 32 లు ధరయుండెను. ఇప్పుడు రు 36 లు ధరకలదు. బండివారు సాధారణముగా హెండ్రువైటు ఎత్తు గలపిండిని ఒక్కొక్కసారి కొనుచుండుదురు. ఇదివరకు హెండ్రువైటు ధర 6-8-0 మొదలు రు 7-0 0 వరకునుండెను. ఇప్పుడు రు 8-4-0 వరకు నమ్ముచున్నది. కాని కొబ్బరి ధర చాలతగ్గిపోవుటచే యితర గానుగపిండిధర తగ్గియుండవలెను.

బొంబాయిలో యుద్ధమువలన దున్నపోతులు గేడెలు ఎట్లు ఆవులు మొదలగువానియొక్క చక్కచేయని చర్మములలో వ్యాపారమేమియును జరుగలేదు. కణజుచర్మములు నిలువలేవు. చక్కచేసిన గొడ్డుచర్మములు. చెన్నపురిలో 61,178 బొంబాయిలో 15,680 వేలము వేయబడినవి. బలు వై న వానికిని మరింతబలువైనవానికిని విడుదల విస్తారముగా నున్నది. పానునకు 1½ పెన్నులు 2 పెన్నులు బయన యిచ్చుచున్నారు.

చక్కచేసిన యితరచర్మములు చెన్నపురినుండి క్లాసు మెకింట్ ఫులో 90 వేలనుచ్చినవి. జాలై నెలలో వేలము వేయబడిన సరకుగాక 2,500,000 నిలువయున్నవి. 5వ అక్టోబరున మేక చర్మములు 420 వేలును, గొల్లచర్మములు 295 వేలును చిల్లరగా నమ్ముచుదును.

మేకచర్మములు— ఉప్పునీళ్లలో నానవేసినవి. ఉప్పు చల్లి యెండబెట్టినవి. ఊరక ఎండబెట్టినవి. 20వ తేదీ వేలములో ఎవరును అడుగలేదు. పుప్పుచల్లి యెండబెట్టిన సామాన్యగు వెడల్పుగల కరాచి చర్మములు కొన్ని పానుకు ½ పెన్ను చొప్పున విక్రయింపబడినవి. మందము. లేడి చర్మములు. తక్కువ ధరల కడుగుచున్నారు.

డివిడిచెక్క— కొనుబడి విస్తారముగా నున్నది. చెన్నపురి చెక్క 840 బస్తాలు టన్ను 11 పానులు చొప్పున ఎక్ నెత్తుకొని పోవుచున్నారు.

కరక్కాయలు. ధర నిలబడివున్నది. విడుదల తక్కువగా నున్నది. కొవ్వొ ఆడిగేవారులేరు.

చీనా జాతీయ వాదులు.

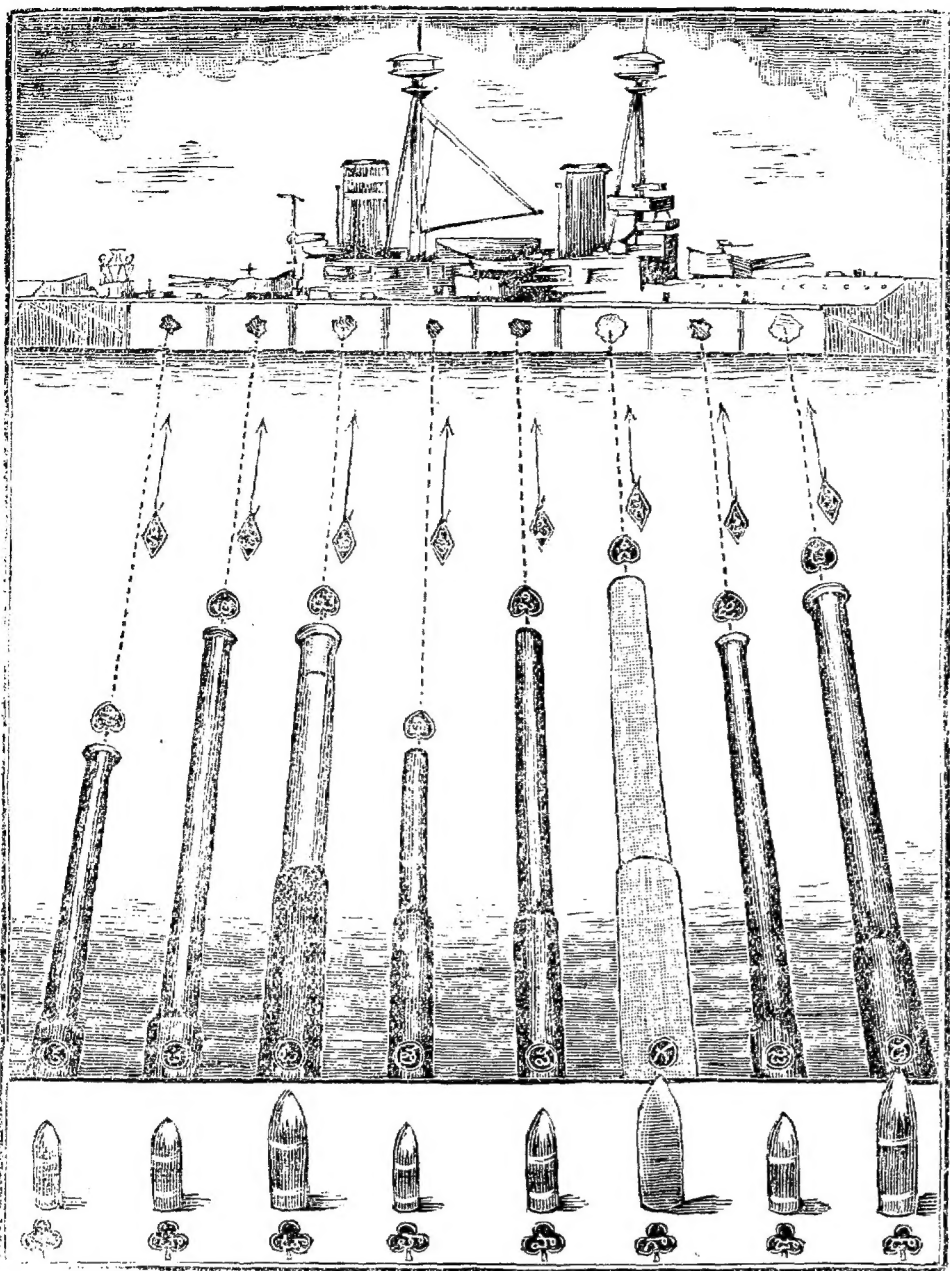
III

కంగ్స్ పట్టణమును కొల్లగొట్టిన విషయములు కొన్ని తెలిసి కొనుటవలన నతని నైసికుల యుద్ధ క్రమము మనకు బాగుగా తెలియును. కంగ్స్ పట్టణమున 100,000 మంది ప్రజలున్నారు. వైటు వుల్ఫు దోచుకొనుటకు వచ్చుచున్నాడని ముందుగానే అధికారులకు తెలిసినందున వారు పట్టణ ప్రాకార కుడ్యమున ఫిరంగుల నమర్పించి సిద్ధముగ నుండిరి. వైటు వుల్ఫు గూడపట్టణములోని అధికారులకుతీసి పోవువాడుగాడు. అతడాపట్టణమును ముట్టడించుటకు కొంతకాలము ముందుగానే యచటికి గూఢచారుల సంపియుండెను. వారందరును పట్టణములోనేయుండిరి. అతని ప్రధాననైత్యములు ప్రాకారకుడ్యమును సమీపించి వెలుపలనుండి తుపాకులను కాల్పుసరికాగురుకు తెలిసికొని అదివరకే లోపలనున్న యతనినైసికులు గూడతోపలనుండి తుపాకులను కాల్పుసారిరి. అధ్యనివనగానే కలవరముకలిగెను. లోపలనేయుండి తగులబడుటయు తుపా

కులు ప్రాగుటయును, చాచిపట్టణములోని నైసికులను రక్షక భటులును గలసి కలవరము కలిగించి యసహాయులుగానున్న తమవైపునున్నారని ప్రాకారకుడ్య సంగతులను తలంచిరి. ఈరీతి వాదోగలనాయకుడు పట్టణమున జొరబడకమునుపే యెందరో హతులైరి. "వైటు వుల్ఫు పట్టణమున ప్రవేశించినాడు ధనికుల నతడువధించును బీదలనుసంగక్షించును మీరందరిండ్లలోనికి బోయితిరువులు మూసికొనుదని" వైటు వుల్ఫు పట్టణము ప్రవేశించినంతనే పట్టణమందంతటను చాటింపుచేసిరి. ధాతులందరునుగూడ చింపిరిగుడ్డలును కట్టుకొని బీదల యిండ్లలో దాగియుండిరి. పిమ్మట వైటు వుల్ఫు నైసికులు పట్టణమందు ప్రవేశించి తుపాకులను కాల్పుచు గాఢమృదులయందు బారులు దీర్చి నడచి పోవుచుండిరి. వైటు వుల్ఫు నైసికుల కిటు లాజ్ఞాపించెను. "మిమ్ముల నెదిరించు వారుండని చంపుడు. నైసిక వేషధారుల నందరిని చంపుడు. ధనికులనందరిని చంపుడు. ఉల్లు బట్టలు కట్టుకొనిన వారందరును ధనికులే వారినందరిని చంపుడు. మిమ్ములనుచూచి దాగుకొనినవారినందరిని చంపుడు. చేతనాయుధముగానిచిన్న కట్టముకన్న నైన గాని కలవారినందరిని చంపుడు. పారిపోవు వారినందరిని చంపుడు. అని యితడాజ్ఞాపించెను. అతని యాజ్ఞల ననుసరించి యీనాడా పట్టణమున వేయమందిచంపబడిరి. విదేశీయులనుదేశీయకై ప్రవులను వారు బాధింపలేదు. తమయిండ్లలో ప్రభు నైసికులనుదాచినవారినందరిని పట్టుదలతో పట్టిచంపిరి. అట్టి ఇండ్లలో ఒక్కరినిగూడ బ్రతుకనీయకుండచంపి వారియిండ్లనున్న టిని తగులబెట్టిరి. వారు దొరకినంత మందు గుండును దొరకినన్ని తుపాకులను పట్టుకొనిపోయిరి. నగదును నోట్లను బీదలకు వెదచల్లిరి. బీదవారిలో నెవరైన తక్కినవారితో వెనుగులాడి యెక్కువసామ్యము పొగుచేయ సాగినచో నట్టివారి నందరిని కాల్చి చంపిరి. ధనికులంద గూడను. అందరును సమానులుగానుండవలెననునది (సోషలిజము) మా యాశయమనివారు వెల్లడి చేసిరి. ధనికుల యిండ్లు బొక్కసములు దోచుకొనిరి. గొప్పగొప్ప వర్గములను పట్టుకొని భయపెట్టి వారివలన గొప్ప మొత్తములను పుచ్చుకొనిరి. ఆపట్టణమందలి యున్నత న్యాయాధిపతి (మేయరు) మిద్రెమిడ కెక్కిగడ్డిలోదూరి యచట తన యధికార లాంఛనప్రత్యములను దాచి ద్వారపాలకునివలె లికారివేషము వేసికొని గుమ్మముకడ నిలువబడియుండెను. జాతీయనైసికులు పరిచారకులను బాధింపరుగాన మేయరు ప్రాణములు దక్కినవి. మేజిస్ట్రేటుగూడ దూకిపోవుచుండగ నతనిని వారు పట్టుకొనిరి. నేను బడిపంతులని యతడనినను యేకారణముననో వారు విశ్వసించలేదు. అతడులోపల విలువగల ఉల్లుకుడిలిసిని తోడుగుకొని యుండెను. దానిని వారుచూచిరి. బీద బడిపంతులకు యంతవిలువగలకుడిలిని యెందులకు తీసివేయుమని వారిది ఒలంతమున నూడ దీయగా దాని జేబులోనుండి యతని యధికారముద్ర క్రిందబడినది. దానినిచూడగనే వారతనినిపోల్చి ముక్కలుముక్కలుగా నరికివేసిరి. అంతటితో కనీవరక కిరసనాయులుపోసి యతని శరీరమును తగులబెట్టిరి. అంతకుపూర్వము మేజిస్ట్రేటు దొంగల రాకవిని "పట్టణమును రక్షించుటకు కి జ్ఞప్తుదోములను పంపించినాము." అను తంతిని వైయధికారు లిచ్చినట్లు వ్రాసి తనకు పంపుమని తంత్రికార్యాలయలేఖకునికిరహస్యముగ వ్రాసి తెప్పించుకొని యావార్తను పట్టణమున చాటింపించెను. బంది పోటు లాసంగతి వినియుండిరి. కాన నచటనిలువకుండ వెంటనే వెడలిపోయిరి.

"యూనుషికాయి ద్రోహి. నేనప్రజాపరిపాలనను స్థాపించుట కీ నైత్యమును సమకూర్చి దండయాత్రలు చేయుచున్నాను. నీయన్నాపట్టణము నాకు లొంగినవెంటనే న్యాయ పరిపాలనమును కఠినముగ కొనసాగించెదను. అని ప్రకటనపులికలను వ్రాయించి పెన్సిపరగడాలోని పట్టణములకన్నిటికినీ వైటు వుల్ఫు పంపించెను. నాన్సిగును పట్టణములో జాతీయవాదులధికముగనున్నారు. నాన్సిగునుపట్టణ వాసులకు యూనుషికాయి యందు ముదటినుండియు ద్వేషముకలదు. కాననాన్సిగును విషయమున వెకినుభీతినిండుచున్నది. వైటు వుల్ఫు రాయ బారులు నాన్సిగునులోనికి రాగూడదని దొరతనమువారుచేసిన యత్తరవులు న్యాయమైనవి కావని నాన్సిగును ప్రభు లభ్యంతరము చెప్పచున్నారు. ఈబందిపోటుల నణగద్రోవుటకు గొప్ప ప్రయత్నము చేయవలయునని చెప్పుటకు యూనుషికాయి చంగు హూనునకాహ్యవంపెను. ఇప్పుడు 50 వేలమంది దొరతనము వారి నైసికులు బందిపోటులను నలుప్రక్కల చుట్టుముట్టు యున్నారనిరూటరు వ్రాయుచున్నాడు. చీనాలో వార్తలు త్వరగ తెలియుటకును, ప్రయాణములు శీఘ్రముగ జరుగుటకును సౌకర్యములు తక్కువ. ప్రభుత్వముసరిలేదని ప్రజలు విముఖులై యున్నారు. పలుకుబడిలేని యాప్రభుత్వమునతోలిగించుటకు

యధృప్తులతోడలగోనమర్చబడు పెద్దఫిరంగులను, వాటివేగమును, గుండ్లను, దిగెడిలోతు తెలుపు పటము.

(క) 12 అంగుళములు, తీగెచుట్టగల ఆంగ్లఫిరంగి (కా) గుండుబరువు 850 రతులు (కి) 47,000 అడుగులటన్నుల బలము (కీ) 3000 గజముల దూరముపోయి 11½ అంగుళముల రంధ్రమును ఉక్కురేకునందు చేయును.

(చ) 12 అంగుళములు, తీగెచుట్టగల ఆంగ్లఫిరంగి (చా) గుండుబరువు 550 రతులు (చి) 52,000 అడుగుల టన్నులబలము (చీ) 10,000 గజముల దూరముపోయి 9 అంగుళముల రంధ్రమును ఉక్కురేకునందు చేయును.

(ట) 13½ అంగుళములు, తీగెచుట్టగల ఆంగ్లఫిరంగి (టా) గుండుబరువు 1250 రతులు, (టి) 57,000 అడుగుల టన్నులబలము, (టీ) 3000 గజములదూరము పోయి 11 అంగుళములలోతు ఉక్కురేకునందు దిగును.

(థ) 11 అంగుళములు జర్మను ఫిరంగి, (థా) గుండుబరువు 760 రతులు (థి) 42,500 అడుగుల టన్నుల బరువు (థీ) 10,000 గజములుపోయి 8½ అంగుళముల లోతు ఉక్కురేకునందు దిగును.

(ధ) 12 అంగుళములు జర్మనుఫిరంగి (ధా) గుండుబరువు 980, (ధి) 55,000 అడుగుల టన్నుల బరువు (ధీ) పని సరిగా తెలియదు.

(న) 14 అంగుళముల జర్మనుఫిరంగి. మిగిలిన సంగతులేమియును తెలియవు.

(జ) 12 అంగుళములు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు (జా) గుండుబరువు 850 (జి) 52,000 అడుగుల టన్నుల బరువు (జీ) 9000 గజములదూరము పోయి 11 అంగుళములలోతు ఉక్కురేకునందు దిగును.

(డ) 14 అంగుళములు అమెరికాఫిరంగి (డా) గుండుబరువు 1400 రతులు (డి) 65,600 అడుగుల టన్నుల బరువు (డీ) తెలియదు.

తెలుపులున్న యీ ప్రయత్నము చేయుచున్నాడు. దొంగ పోటు యధమున నతడు సమర్థుడు. సాహసము గలవాడు. మైలికులందఱు నతని కలన కేర్పబడి గడిదేరియన్నారు. తెగించియున్న వారిని నిరోధించుట సులభసాధ్యముగా కాన్యము కాదు. ఈ యధమున చంగుపోయిన కపటయుము కలిగినచో చీనావారా బాలగోపాలమునుగూడ నీ చాలప్పే వీరునికి పాదాకాంతులగుట నిశ్చయము. ఆకార్యము కొంచెమాలస్యముగనో శీఘ్రముగనో జరుగుట నిశ్చయమని యొక విద్యార్థి చీనావిషయములనుగూర్చి వ్రాసెను.

ఆంధ్రేర్పనగరము.

అభేద్యమగుకోట.

దెలిజయసుల యధనేనలు వెనుకదగ్గి ఏనగరమునకుపోయినో అట్టి ఆంధ్రేర్పనగరము యీసమద్రమున పశ్చిమరంగమును చతురంగపాళియందు ప్రధానస్థానమయ్యెను. బాతీయసంరక్షణమనకు దెల్లియను. లావణింధిన యేర్పాటులలో ఆంధ్రేర్ప ముఖద్వారముకంటిదగుటచే నది యభేద్యముగ

నండి తీరవలెను. అచట జరుగవలసిన ఏర్పాటులన్నియును పూర్తిగాలేదని తెలియుటచే నుండితీరవలెనని నేను వ్రాసి యుంటిని. ఇప్పటికైనను శత్రువైద్యములు స్థావరమేర్పరుచుకొని కొంతకాలము నిలువచేసి ముట్టడించినచో కొంతకాలము నకు లొంగిన లొంగునేమోగాని ప్రస్తుతమాకోట యోధజనా సాధ్యమనియే చెప్పవలెను. జర్మనులును నిలువచేసి ముట్టడించునీతిలోలేరు.

దెలిజయను వైద్యములన్నియునుగూడ నచట సమావేశమైనను గూడ సరిపోవునట్లుగ ఆంధ్రేర్పనగరమును పరిసర ప్రదేశమునుగూడ పోక గొప్పకీబిరముగ నొనర్చబడినదికములు మొదలగు సంగతులు సాధనములను గలిగి బలీయముగ నొనర్చబడియున్నది. 20 కోటలును విశాలములను సుస్థిరములుగ ననేకకట్టడములును మూడువరుసలగు నాపట్టణము చుట్టును వెల్లినిప్రాకారము లైయున్నవి. నామూరుకోటలను కట్టించిన జనరలుబ్రయల్కొంటును మిలటరీయింజనీరుగా రేర్పరచిన నూతనశాస్త్రీయ పద్ధతులననుసరించియే యీపట్టణముచుట్టునున్న కోటలుగూడ కట్టబడియున్నవి. వానిలో మొదటివరుసలోని కోటలుచాల బలీయముగ కట్టబడియున్నవి.

లీజిఫోఫోల్పి చూచుట.

పట్టణమునకు పోవుప్రతిమార్గమునోకకోట సంగతీంచుచున్నది. ఆకోటలు సేమగచ్చు కట్టబడియున్నవి. వీనిగోడల మీద నుక్కు గోపురములతో పోట్టి ఫిరంగులును చురుకుగా ప్రేలు ఫిరంగులును, ఆమర్చబడియున్నవి. సుస్థిరములగు కట్టడముల నొకదానితో నొకదానిని కలుపుచు మధ్యమధ్య తీగచిక్కుపుగోడలను, కదాతుల కందకములును, యధపు ఫిరంగులదిమ్మలును, మరి యితర సంగ్రామోపకరణములును విస్తారముగ నమర్చబడియున్నవి. వీనిని సంగతీంచుటకు తగినంత రక్షకబలము విశేషముగ లోపలనున్నది. కాన లీజిఫోఫోల్పిని అంత్యైర్పనలో వైరులీప్రాకారముల మధ్యనుండియు వెనుకనుండియు చొరబడుట కేవల మసంభవము.

ప్రకృతివైచిత్ర్యమునుగూడలీజిఫోఫోల్పి అంట్యైర్పనలో సంగతీచుట కనుకూలమైనవిగా నున్నవి. ఇది అంట్యైర్పనకు గల మరియొక ఆధిక్యత పరిసరభూమిచిట్టడిచే దట్టముయ్యుండలేదు. నడమ నడమ మెరకపల్లములును లేవు. ప్రదేశమంతయును సమానముగ నెత్తులో విశాలముగనున్నది. కాన జలప్రవాహమును దెల్లియను ప్రవహింపచేసినచో పగతురు కోటను సమీపింప నవకాశము కలుగకుండునంతలోతుగా నీరు పారుచుండును.

ఇటుల బలవత్తముగ ప్రాకారముచే ముగతీలముగు ప్రదేశము 60 మైళ్లు చుట్టుకొలతకు కలిగియున్నది. ఫిరంగుల బారు లెంతదూరముగరకు పోవునో ఆదూరమునుగూడ విచారించినచో చుట్టుకొలత యొక అధికముగనే యుండును. కాన నీకోటను ముట్టడించుటకు గొప్పవైద్య మవసరము. అధమపక్షము లక్షమందియైన నుండినగాని నిరపాయస్థులములందు మాత్రమైన ముట్టడిచేయుట కనువుపడదు.

రెండువైపులను ప్రాకారములులేవు.

అంట్యైర్పనకోటకు సుత్తరభాగమునను వాయవ్యదిశను దచ్చివారి యనుచుతిరేకుండ నాప్రక్కలను మూసివేయుటకు విలులేదు. బ్రిటిషుసేనలు పెల్లెకానలుప్రక్కనున్న సమద్రమున యాజమాన్యమును వహించి యుండునంతవరకును దెల్లియనుల కాసమద్రమాగ్గు విరోధముగనే యుండును. కాన అంట్యైర్పన ముట్టడించి ఆహారపదార్థములు దొరకకుండజేయుట కవకాశములేదు. వారికి సమద్రమార్గమున తినుబండారస్థలములు, ఆయుధములు మందుగుండు సామానులు మొదలగు నన్నియును వచ్చుచునేయుండును.

సమ్మితిరవలసిన సంగతి.

జర్మనువైద్యార్థిభాగమునకు ప్రక్కనే అంట్యైర్పనగరమున్నది. అంట్యైర్పనలోనే గానున్న అంట్యైర్పనప్రాకార మధ్యమున 100,000 మంది వీర్రాజులగు భటులు శత్రువులను ముట్టడించి పరాజితుల నొనర్చుటకు తగినసమయమును నిరీక్షించుచు సిద్ధముగనున్నారు. దెల్లియనున కుత్తరభాగమున జర్మనులకేమి తిట్టడింప నున్నను అంట్యైర్పన మాత్రము వారికి ప్రక్కలో బలైయుగనున్నది. జర్మనులసైనికులకు పాలికలవు బరాజయము తిట్టడించినచో వారివైద్యములను పూర్తిగా ధ్వంసముచేయుటలో అంట్యైర్పనగూడ నొకచే పోటు పోడువక మానదు.

జర్మనువైద్య నివాసములకొకవారమునకు గావలసిన యాహార పదార్థముల వివరము:— గొట్టెలు 6,01,80,000, మాంసము 1,60,30,000, బియ్యం 12,03,80,000, చక్కెన 18,65,000. కాఫీ 20,09,000 ఉప్పు 20,09,000 రతులు. వారు త్రాగెడి నీరు సారాయిబుడ్ల సంఖ్య విశేషముగ నుండును.

ప్రస్తుతము దెల్లియనునకు రాజధానిగనున్న అంత్యైర్పనగరము వర్తకవ్యాపారములకు సంపదలకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. ఆనగరము దుర్గావశిష్టతను రక్షింపబడుచున్నది. నగరము విశేషముగా మెరుగటవలన మొదటను నిర్దేశించి నలులు దుర్గ నిర్మాణ మేర్పడలేదు. ఇప్పుడు జర్మనులు 15 మైళ్ల దూరము పోగల పెద్ద ఫిరంగులను నమర్చి పట్టణమును ముట్టడించుచున్నారు.

ఇప్పుడు పడమటి రంగమునందు యంత్యైర్పనకాటపట్టుగ నున్న ఆల్సెనుదేశము శ్రాంతి సరిహద్దునందు గల జర్మనుదేశము. మొదటనిది పరాసుల దేశముగ నుండెడిది. అదేశమునందు జర్మనులు పరాసులు సరిసమానముగ నున్నను, పరాసులవై శత్రుమాన మధికము. 1870 సం॥ నకు జర్మనుల స్వాధీనమైనది. జనల కిప్పటికిని పరాసులపక్ష పాతిమ పోలేరు. వానిని తిరిగి శ్రాంతి రాజ్యమునందు చేర్చుట పరాసుల యశయము.

ఆంధ్రవత్తిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ అక్టోబరు 3-వ తేది శని వారము

మిత్రుల ప్రయత్నములు

గీతాశాసనమును సవరించుటయు వాలంటీరుపద్ధతిని నెలకొల్పుటయు పైనికోర్కొగములకు హైందవుల నియమించుటయు ననునవి రాజకీయ దూరదృష్టియే యొద్దినయెడల మహాఫలము గలుగగలదని నూచించియున్నారు. ఆంగ్లభూమియందు రాజకీయాపరాధులను మన్నించి వదలినయట్లే యీభూమియందును వదలుట శ్రేయస్కరము కాగలదనియు వచించియున్నారు. ఈవిషయము లెల్లయు ప్రభుత్వమువారు గమనింపదగినవేయని మేమిదివరకే తెలియచేసికొనియున్నాము కాని వీనివిషయమును పట్టదలతో నెక్కు చుండినయెడల ఇప్పుడిప్పటిలో ప్రభుత్వమువారి కననసరమగు దృష్టి సాచల నమునకు కారణమగునని యొచియు మనము చూపదగినభక్తి విశ్వాసములు గాని శాంతి ప్రేరణములుగాని వీనిపై నాధారపడియుండునవి కావని స్ఫుటముగా తెలియజేయువారమయ్యెను హైందవవారాప్రతికలధర్మ మిప్పుడు వీనివిషయమున పనిబూనుట కాదని దలంచి సామాన్యనైతిక జీవనాధారవిషయములనునురి యితర వివాదవిరహితవిషయములను మాత్రమే చక్కగు దెచ్చుట సమంజసమను సిద్ధాంతమునంగీకరించినాము. కానిసామాన్యసంరక్షణకయి సామాన్యబలమునకయి సామాన్యజ్యోతిమమునకయి మనోపములను గొన్నిటిని నివారించుట యత్యవసరమని దినదినమును క్రమక్రమాభివృద్ధినందు విశ్వాసముతో తలంచుట కారంభించియుండు నాంగ్లమిత్రు లీతరుణమున నాంగ్లప్రజకు మనోపములను నచ్చజెప్పి యాదేశమున జరుగవలసిన సంస్కారములను మనమున కెక్కునట్లు ప్రదర్శించి సంపూర్ణ విశ్వాసమును భక్తిని ఉత్సాహమును భారతభూమి చూపుచుండుట ఆభూమి యాంగ్ల ప్రభుత్వమువలన లోపవిరహితవైకుంఠమైనదానివలన గాక ఆభూమియందలి ప్రజలధర్మాసక్తిచే ననుటను వ్యక్తముచేయుట మనసామాన్యపరిణామ ప్రక్రమమున ముఖ్యాంగమనియే నమ్ముచున్నాము. అందుచే నట్టి స్నేహితులకు హైందవప్రజాపరముగ మనఃపూర్వకాభివందనము లొనర్చుట మాధర్మము. హైందవభూమిపై అపారకారము పొడనూపియుండు నీసందర్భమున వరమ మిత్రులగు వెడ్డకుబరనువంటి మహాశయులు చేయగల మేలునకు నిజముగా మితిపెట్టజాలము. అట్టివారి ప్రయత్నము లన్నియును సఫలములయి మనయభివృద్ధియు సామాన్యాభివృద్ధియు పూర్ణముగా నెడగూడకయని సర్వనియామకుని ప్రార్థించుచున్నాము.

వీరిను ప్రాంతయుద్ధమున కడపటి యవస్థ ప్రారంభమయినట్లు సూచనలు కానవచ్చుచున్నవి. ఆంగ్ల నౌకల ఫిరంగులను మహాత్తరమయినవానిని మూటినిగొని నచ్చి వెళ్తున్న పట్టణమువద్ద శత్రువులపై ఉపయోగించివారి ఫిరంగులవరుసను పాడుచేసినారు. 4000 జర్మను వైనికులు మేమిదివరకు యుద్ధము దట్టమగుచున్నదని వర్ణించిన నోయను ప్రాంతమందలి లాసిగ్నియను స్థానముకడనుండు గనులలో చిక్కుకొని మిత్రమండలివారి గుంజవర్షములకును బాంబువర్షములకును లోపై నారు. వారి స్థితి దక్షిణాఫ్రికాయుద్ధమున పార్సిబర్గవద్ద తుట్టతుడకు చిక్కుకొనిన క్రాంతినాయకుని స్థితిని పోలియున్నదని పారిసునందభిప్రాయము కలదు. ఎట్లయినను నీనాగ్లవేల జనమునులోబడకతప్పదు. వీరికి నుత్తరభాగమున కొంతదూరములో రాయ్ అను స్థానమున జర్మనులు మిత్రమండలివైస్యములపైబడి తిరస్కృతులయినారు. ఆగ్లోను ప్రాంతములోమిత్రమండలివారు కొంతకుకొంతవిజయము కాంచినారు. మ్యూజనదీప్రాంతమందలిపోరాటము

నుగురించి ఒకజర్మనుపత్రిక ఫ్రెంచివైస్యములశక్తిని నిలకడను ప్రశంసించుచు ఫ్రెంచివారిలో హోమసుల భసాధ్యమనినవారి కిది తగిన శృంగభాగమనుచున్నది. కాని బలవత్తుడుగు శత్రువుతో బోరుటకీర్తిదాయకమను నోదార్పుకొనుచున్నది. ఈయభిప్రాయమును వినినప్పుడు ఫ్రెంచివైస్యమునుక్షుద్రవస్తువువై శ్రోక్కుకొనిపోండని తనవైస్యములకు నుత్తరువిచ్చిన జర్మనుచక్రవర్తి ఏమనునో! ఏమనకలదు. జర్మనువైస్యములు ఫ్రాంసునువదలి బెజ్జియములో ఆంటువర్పులీజు లు క్లెంబర్గులవరుసను నిలువజూచుచున్నారటగా! మ్యూజనదిపైగివెట్టునుండి నామూరువరకును వైదువలతెనలు కట్టబడినవి. బలమగు కోటలు బ్రుస్సెల్స్ చుట్టును గట్టుచునే ఆపట్టణములోని ప్రజీతుల నందరిను మరియొకచోటికి జర్మనులు పంపివేసికొను చున్నారు. ఎన్నిసాహసములు చేసియైనను ఆంటువర్పును కొనజూచుచున్నారు. కాని సాహసములు సాగుచుండుటలేదు. ఆంటువర్పులోని యొక కోటను బ్ల్యుకొన బ్రయత్నించి ఫెారముగాబోరి మిక్కిలి వ్యధలంది నష్టములుపడి వెనుకకు మరల్చబడినారు. ఎన్నో యొకభర్మను ఉత్తమకులజాడు బెజ్జియనులచేతికి ఖయిదీగ దొరకెట్లు తెలియుచున్నది. జర్మనులు ఖయిదీలను మారుకొందునని యుపక్రమించినను బెజ్జియను లొప్పుకొనినవారు కారట. మలీన్సు విషయమునగూడ జర్మనులు మిక్కిలి దుగ్ధశలపడువారైనారు. బెజ్జియను వారాపురమును జర్మనులనుండి ఓసికొనిరిని నిన్ద్రవాసితిమి. అదిమరల జర్మను లాక్రమించుకొనినారని నేడు ప్రాయవలసియున్నది. కాని దానిని బెజ్జియనులు సులభముగా వదలిపెట్టలేదు. బయట జేరి దానిని తాకి యుద్ధమొనర్చినారు. రమ్స్ట్రు అనుస్థానమునకు దక్షిణమున రెండున్నరగంటలకాలము మహాసమరమొనదనియు జర్మను లనేక కళేబరములను ననేకుల ప్రజీతులను వదలి దిక్కుమొక్కులేక పరువెత్తినారనియు తెలియుచున్నది. రుష్యావారి మహోగ్ధండ్ కార్యక్రమముచే జర్మనులు తూర్పు ప్రసియా సరిహద్దులను దాటిచేసిన ప్రయత్నములు భగ్నములయినవి. ఇప్పుడు మరల పశ్చిమభోలంకు సరిహద్దులలో చేరుచున్నారు. అచ్చటను రుష్యావారు వారియూటలను సాగనిచ్చుటలేదు. ఇక ఆస్ట్రీయాప్రభుత్వమువారు భయములేదని యెంత చెప్పుచున్నను ఆస్ట్రీయాప్రజ రుష్యావైస్యములు హంగరీవొచ్చుటనుగురించి మిక్కిలి కలవరపడజూచ్చినదట! ఆస్ట్రీయాప్రభుత్వమువారు ఏడియాటిక్కులో నగ్నిగోళములవలన ఇటలీకి నష్టముకలుగకుండ చేయుటకు దగిన ప్రయత్నములన్నియుచేతుమని తెలిపినారట. అట్లుపడిన వారిపై యుద్ధముప్రకటించు కాలము పోయినదిగాదా. కయాచోప్రాంతముల జపాను జర్మనీలకు రెంటికిని కొద్దిగనో గొప్పగనో నష్టములు కలిగినవి. కాని జర్మనీయవస్థ యెరోపాలో బలహీనమగుటచేత నికముండు తనపనిని నిదానముగా చేసికొందునని జపాను తెలియజేసియున్నది. మన హైందవవైస్యములు ఫ్రాంసుభూమిపై కాలిడినట్లు తెలియవచ్చినది.

మా పత్రిక ప్రచురణమునకు సిద్ధమగుచుండగా మన హైందవవైస్యములు దిగుటతోడనే అచ్చటి జనులిచ్చిన మహోత్సాహయుత స్వాగతమును తత్త్వాగతఫలముగ నాంగ్ల వారాప్రతికలు వెలిబుచ్చిన భావసంచయమునుపర్ణించుచు రూటరు వార్త వచ్చిచేరినది. మన వైస్యములదిగిన నగరమంతయును వాని రాకకయి చకోరములరీతి నెదురుచూచు చుండెనట. పరుసలుదీరి నీక్కులు, ఘూ

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు-ప్రాములు.

అ. ౬. గాడ్ గు ఖై దు జేయబడిరి.

లండను ఆక్టోబరు 1:— గార్డను ఖైలాండన్నులోని లెఫ్టనెంట్ కర్నల్ గాడ్ గు గారు జర్మనీలో ఖైదీగనున్నారని తెలియుచున్నది.

హైందవులసభ.

ఆగాఖానుగారి ప్రసంగము.

గంధీగారు సభాధ్యక్షులు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— హైందవ ఆంజ్యాలెన్నవాలంటిరు కోరువాగలసభయందు సేడు ఘనతపొందిన ఆగాఖానుగారు ప్రసంగించిరి. ఈసభకు గంధీగారు రధ్యక్షులుగనుండిరి. ఆక్రమణకు వారిలో రణరంగమునకు బోవువారిని ఆగాఖానుగారు బహుకరించి యిట్లు చెప్పిరి. నాకుగూడమీలోజేరవలెనయ్యున్నది. నేను మీలో జేరననుట కవకాశములేదు. యుద్ధభటులలో జేరనివో మీలోగూడ తరుమదారుడగా వర్తననియున్నది. చాలకాలమునుండియు మహమ్మదీయ మత ఘటన రక్షకులవలె జర్మనీవారు గనబడజేయుచున్నారు. ఇట్టి దుర్భిటురగువాడు మనకురక్షకులుగ నుండకుండుటకు దైవ మనుగ్రహించుగాక. గ్రేటుబ్రిటనువారి కవసరముగలిగినప్పుడే ఇండియా జేతము వారు సమయము జూచుకొనవలెనని హైందవవిద్యార్థుల సమ్మతమువారు సామ్రాజ్య రక్షణకు వారిసర్వస్వమును ప్రాణములును ధారవోయ సిద్ధముగనున్నారు. ఇండియాజేతములోగల భేదాభిప్రాయములు నశించినవో నీరక్తప్రవాహము వృథాకాసేరదు.

ఈకోరువారికి ఆగాఖానుగారు పా 200 ను లాసంగిరి.

ఇంగ్లండులోని కాయుధముల దిగుమతి.

దల్లికలోజరిగిన కార్యములగూర్చి విచారణసభ

లండను ఆక్టోబరు 1:— ఇంగ్లండులోని కాయుధము దిగుమతి జేయుటకై జాతీయస్వచ్ఛంద సైనికులు బ్రతుత్తిం చినపుడు జరిగిన కృత్యముల నివారించుటకు నియమింపబడిన రాయల్ కమిషను వారందరు సేకగ్రీవముగ పోలీసువారలను సైనికులు సన్యాసవద్దతి నుపయోగింప బడినది, రిపోర్టుజేసి యున్నారు. ఆసిస్టంటు పోలీసు కమిషనుగారు హారల్ గారే యిందులకు బాధ్యులు. సైనికసాహాయ్య మనవసరముగ నున్నపుడు హారల్ గారి కోరికను చెల్లించినందులకు జనరల్ కిత్ బర్డుగారిని తూడ నుండలించిరి.

ఎయిన్ యుద్ధము.

బ్రిటీషు ఫిరంగులు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— “మేన్ చస్టరు డెయిలీ డి స్పాచి” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— మన యుద్ధనావల రాళ్లు, పంజాబీలు, ప్రభువులు మున్నగు బలములు ఆయుధధీధతుల మధ్య స్వప్రభా వికాసము లతో నడచుట కారంభించిన నెంటునే నగరప్రజ జూపిన యమందానందము కొంచెమించు మించుగ చిత్తప్రభు ననుకరించుచుండెను. పువ్వుల వాచల తోను పువ్వుగుళుచ్చ ప్రదానములతోను నాగర ప్రజ నూతనాగత మిత్రసైన్యములను బహుకరించి తమకు సాధ్యమైన ప్రతికీర్తికనుండియు ప్రతి దాబా నుండియు ప్రతి మేడనుండియు క్రిక్కిరిసి చూచి కన్నుల పండువోనగొనిరెరి! ఆంగ్లపత్రికలు మన సైన్యములరాక స్వేచ్ఛాచరికల్పితమనుచు నొక్కి చెప్పి హైందవోదార్థమును భక్తిని ప్రశంసించు చున్నవట. లండను టైముస్ నుండి వత్రికగూడ తన సంతోషమును ప్రకటించి “మనము జర్మనీనాథిలో పనితీర్చుకొనిన పిదప కాలక్రమముగా హైందవ భూమి సామ్రాజ్య మంత్రాలోచనయందు ఇప్పటి కంటె నెక్కువవిశాలమగుస్థాన మాక్రమించుకొను నట్లు చేసితిరుట మనకు కర్తవ్యము” అని వ్రాయ నారంభించినది. దీనికి పయ్యెసియరుపత్రిక యేనును నో?మానిష్టామ కర్తవ్యము నెట్లు త్రిపుగల్గునో?

మీదనున్న పెద్దపెద్ద ఫిరంగులను మన సైనికాధికారులు ఎయి నుకు ఉత్తముననున్న వెరోను పట్టణమువద్దకు తీసికొనివెళ్లిరి. కడచినవారము ఎయిను యుద్ధములో ఈ ఫిరంగులు అద్భుత ముగ ఉపయోగించినవి. మనవారు ప్రయోగించిన 5 ఫిరంగి గుండ్లు జర్మనీవారి “బ్యాటరీ”ని ఒకదానిని సంపూర్ణముగ ధ్వంసముచేసినవి. జర్మనులు తాము ఆక్రమించుకొనియున్న ప్రదేశమునుండి, ఏలగున నైన కడలకుండవలెనని మనసేసవై ఫిరంగులను కాల్చిరికాని, మన ఫిరంగులధాటికి-ఆగలేక స్థాన ములను వదిలి వెళ్లిపోవలసినవారైరి.

ఎరల్ రాబర్టునుగారు

లండను ఆక్టోబరు 2:— తమ జన్మనిన సందర్భమున ఆభినందించిన వారికి సమాధానమిచ్చుచు ఎరల్ రాబర్టును గారిట్లు నెలవిచ్చిరి:— బ్రిటీషు సేనలు నాకు అమితమగుగర్వము కలిగించుచున్నవి. ఇదివరకెన్నడు, ఈసేనలు ఇప్పుడు పోరినంత చక్కగా పోరియుండలేదు.

ఆంగ్లేయ సైమానికులు.

లండను ఆక్టోబరు 2:— ఆంగ్లేయ సైమానికులంతకా పనిజేసి, జర్మను సేనలండిన ప్రదేశములను గురించి ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచిసేనల వారికి తెలియజేయుచున్నారు.

బ్రిటీషు పెర్ఫెక్టరంగులు.

కలకత్తా ఆక్టోబరు 2:— వేట్సుమానుపత్రిక క్రింది వార్తవచ్చినది:— వియెనుకు ఉత్తముననున్న వెరోను పట్టణ మొద్ద జరిగినయుద్ధములో జయపజయములను నిర్ణయించ వచ్చును. శత్రువులకు తెలియకుండ ఆశ్చర్యకరముగనుట్లు ఆంగ్లేయ యుద్ధనావలమీదనున్న పెద్దపెద్దఫిరంగులను యిక్కడకు తీసికొనివచ్చి 5 ఫిరంగిగుండ్లు ప్రేక్షగా జర్మనీవారి బ్యాటరీసంపూర్ణముగ ధ్వంసమైపోయినది. దీనివలన జర్మనులు ఆక్రమించుకొనిన స్థానములలోనుండుటకు వీలులేక పారి పోవలసినవచ్చినది. అనిదైలీ డిస్పాచిపత్రిక వ్రాయుచున్నది. జన్మసుఖుడి.

మార్షింగుపోట్లు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— జర్మనీవారి సేనలోని కార్బోనలు వోకనిని తెలిజియుమునారు యుద్ధపుఖయిదీగ పట్టుకొని ఆంట్వర్పుకు తీసికొనివచ్చిరి. వీరిని తక్కిన ఖయిదీలు మంచిఅదరణతో చూచిరి. వీరు చాలాపొ వారైయుండురని చెప్పుచున్నారు. వీరిని పట్టుకొనినవెంటనే జర్మనులు తెలిజియుమువారితో ఖయిదీలను మార్చుకొనుటకు ప్రయత్నించికాని తెలిజియుమువారిండునకు అంగీకరించలే

ప్రాన్సులోని హైందవసైనికులు

లండను ఆక్టోబరు 1:— హైందవసైనికులు ప్రాన్సుదేశమును జేరిన వార్తప్రకటన నాఫీసువారు దెల్పుచున్నారు. వీరినిగూర్చి మరెమియు తెలియజేయబడదు.

విశేషములులేవు.

లండను ఆక్టోబరు 2:— ఫ్యాంసిస్—తెలియజేయుటకు విశేషములేనియెడ తనని గురువారమునాటి సాయంత్రము 11 గంటలకు దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. రోయి ప్రతీకము లందు తీవ్రముగపోరాటము జరిగెను. అందర్నవ్వకత్తు మనకు జయముకలిగెను. ఆగ్లోక్ ప్రదేశమునందు మనకుకొంతగతు జయముకలిగినది. మొత్తముమీద స్థితిగతులు వృద్ధిపరముగ నున్నవి.

4 వేల జర్మనులు.

లండను ఆక్టోబరు 1:— ప్రాన్సుదేశమునందలి లాసిగ్ని పట్టణమువద్ద క్వారీలను 4 వేలమంది జర్మనుసైనికులు ఆక్రమించుకొని యుండిరి. బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసైనికులు వారిమీద ఫిరంగులనుకాల్చిరి. వారందరును బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసైనికులకు లోబడవచ్చును.

హైందవ సైనికులు.

ప్రాన్సువేరుట.

లండను ఆక్టోబరు 2:— యూరోపు వెంటటకు ఏనాడు హిందూదేశపు సేనల్నిటిలో శ్రేష్టులగు సైనికులు, స్త్రీమరుసై

నెక్కిరో, ఆనాడే చరిత్రలో నూతనాధ్యాతు మొకటి ప్రారంభమైనది. హైందవసేనలు ఫ్రెంచి సేనలపై కాలిడిన కోజు బహుచక్కగా నుండెను. జనలు గుంపులుకూడి, ముఖములపై సంతోషము తాండవమాడ సైనికులను చూచుచుండిరి. ఈ ప్రదర్శనము ఎన్నటికిని మఱన తగినదికాదు. పట్టణమంతయు ఆనందమున ముగిసి తేలుచుండెను. సైనికులు స్త్రీమరులు దిగి వీధుల వెంట బడలకు వెళ్లుచున్నప్పుడు ప్రజల ఉత్సాహమునకు మేరలేదు. సిక్కు ఘూర్ఖా పంజాబీ, తెలూచీసానము దిపాయిలు, కనులుమిరుమిట్లు కొలుపు నట్లు చుట్టులను, భూమణములలో అలంకరింపబడిన తలగుడ్డలను ధరించుకొనిన హిందూదేశపు రాజులను చూచుటవలన ప్రజలకు ఆత్యంతసంతోషము కలిగెను. ఏకీకీకనద్ద చూచినను, ఏమేమిదచూచినను, ఏమిటికప్పుకొనిన చూచినను, జను లేచివులవెంట వెళ్లుచున్న హైందవ సైనికులపై నగరవాసులు పువ్వుములను వెదచల్లిరి. సైనికుల చుట్టులకు పువ్వుములను, జాతీయ పతాకములను గ్రుచ్చునలెనయ్యెను, వాచేకుల పట్టుకొనవలెనయ్యెను కొందరు గుంపులొండి ముందు ముందుకు నెట్టుకొని వచ్చుచుండిరి. తెలూచీ సైనికులు ఫ్రెంచి వారి జాతీయగీతమును పాడుచువెళ్లిరి. ఆపట్టు ప్రజలకు కలిగిన ఆనందము వర్ణించుటకు వీలుకాదు. ప్రజలు తమకొనగిన స్వాగతమునకు సైనికులు ఆనందించినట్లు, వారి చిరునగవులు తెలుపుచుండెను. జనులు హైందవసైనికులయెడ స్నేహమును చూపుటయేగాక, పరాక్రమమును, బలమును ప్రకటించువారి ఆకారములను చూచి విస్మయము నొందిరి.

లండనుపత్రికల ఉత్సాహము.

లండను ఆక్టోబరు 2:— బ్రిటీషుపత్రికలలోని పత్రికల్పయ్య, సామ్రాజ్యముపత్తిమున యుద్ధముచేయుటకు హైందవ సైనికులు వచ్చినందున ప్రజలకుకలిగిన ఆనందమును వర్ణించుచు వ్రాసినవి. చాలపత్రికలు హైందవసైనికులు స్త్రీమరులలో నుండి దిగుచున్నట్లు చూపుబొమ్మలను ప్రకటించినవి.

తైముపత్రిక.

ప్రస్తుతపు యుద్ధములో మనలను ఆనందపరచుటకు చేయువిషయమొకటి కలదు. అది ఏది? హైందవసేనలు యూరోపునకువచ్చుట. మనపక్షమున పోరాడుటకు వచ్చినా రని మనకు అమితానందమును పొందుచున్నాము. తనపక్షమున కూడ పోరాడుటకువచ్చినందున ప్రాన్సుపట్టుకు సంతోషించక మానునా? మనము జర్మనీతో ప్రస్తుతవ్యవహారము పరిష్కరించుకొనిన పిమ్మట, కొంతకాలమునకు హిందూదేశము నకు సామ్రాజ్యమునందు వ్యవహారములయందు ఎక్కువ అధికారము కలుగునట్లు చూడవలెను. ఇదివరకెన్నడైనను, ఇంగ్లీషు దొరతనమువారి ఆజ్ఞాసారము హైందవసేనలు యూరోపునకు వచ్చినా? లేదు. ఇప్పుడు హైందవ సేనలు ఒకరు పిలువకమునుచే, తమకు తామే మనః పూర్వకముగ ఫ్రెంచిభూమికి వచ్చినారు. అనేక వేల మైళ్ల నుండి హైందవ సైనికులు యూరోపులో మనపక్షమున పోరుటకు ఇష్టపడి వచ్చినందుకు ఇంగ్లీషు ప్రజలందరు గర్వించుటకు ఇంతకన్న మంచిసమయము ఇంకొకటి లేదు.

డాక్టర్లు జలసంగి.

లండను ఆక్టోబరు 1:— డాక్టర్లు జలసంగి గుండా యుద్ధపుటోడల రాకపోకలు జరుగకుండ మూసిజేయబడినవి. ఈజలసంగి తురపులని.

జర్మని

జర్మను చక్రవర్తిగారి ఉత్తరువు ఇంగ్లీషు సేనలను ధ్వంసము చేయవలెను. లండను ఆక్టోబరు 1:— ఆగ్స్టు 19-న తొలిఖన కెయి జరుగారు తమసేనానికి ఈ క్రింది యుత్తరువులను పంపిణీ, నమ్మదగిన పెద్దముఖపూజోకడు లండను టైముస్ పత్రికకు పంపెను. కెయిజరుగారి బాము:— నా సైనికులయొక్క బల పరాక్రమముల నన్నిటిని, ద్రోహులగు ఇంగ్లీషు సైనికులను రూపుమాపుటకు మీ స్వతంత్రి ఉపయోగించవలెను. జనరలు ఫ్రెంచి ఆనువాని నానుకత్వముక్రింద నున్న అల్పమైనట్టియు అసాధ్యకరమైనట్టియు సేనలను ధ్వంసముచేయవలయునని మేము అనుభవ ఇచ్చుచున్నాము.

ఎయిన్ యుద్ధము.

బర్లిన్ పత్రికాభిప్రాయము.

లండను ఆక్టోబరు 1:— “బర్లిన్ టైమ్స్” ఆమ జర్మనుపత్రిక ఎయినుయుద్ధముగూర్చి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఎయిన్ వద్ద జరిగినయుద్ధములో ఒకవైపున నున్న మనసేన మీద పెద్దఫ్రెంచిసేన పడినది. ఈఫ్రెంచిసేనకు తోడు పెద్ద బ్రిటీషుసేనకూడ సాహాయ్యముచేసినది. ఇందువలన మనసేనకు చాలా ఇబ్బందికలిగినది. ఒకమూలనున్న మనచ్చిన్న సేనను బ్రష్టం డను శత్రు సేనలు ఎదిరించుట మనకేగౌరవము. మనసేనలు

సెంటుమీటర్లకోటలగుండలొందగగ తెల్లనివి. కాని మ్యాజు నది పడమట ప్రెంచిసేనలు బలమగు ప్రదేశములను ఆక్రమించు కొనియుండుటవలన లాభములేకపోయినది. ప్రెంచిసేనలు మంచిపట్టుదలతో పోరాడినవి. వారిపట్టుదల మెచ్చుకొనదగి యున్నది. ప్రెంచిసేనలకు ముఖముగ ఓడించవచ్చు ననుకొన్న వారికందగతు ప్రెంచిసేనల పట్టుదల చక్కని గుణపాఠముగ నున్నది."

జైలయము.

ఆంధ్రైర్ముమీద ఫిరంగుల గాల్పిరి.

లండను అక్టోబరు 2:—ఆంధ్రైర్ము బుధవారమునాటి రాత్రియంతయు కోటలమీద జర్మనీవారు ఫిరంగుల వారు జేరిరి. కోటలలోనివారును ఫిరంగుల వారుజేరిరి. సేనాముఖ మునందంతటను ఫిరంగులయధము జరిగెను. ముఖ్యముగ వెల్ హేముకోటపై జర్మనులు దృష్టినిలిపిరి.

వేవరుకోటపై బడిరి.

లండను అక్టోబరు 2:—ఆంధ్రైర్ము చాలసేపు ఫిరంగుల వారు జేసినమీదట నిన్న సాయంత్రమునందు జర్మనీ వారు వేవరుకోటమీదికి రాదొడంగిరి. చీకటిగనండుటచే వారు విఫలమైరి. పగటియందు జర్మనీవారిఫిరంగులు కొన్ని కోటలనుసూపమునకు వచ్చెను. అవి శిశిలముచేయబడెను. అని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

జర్మనులు మెలైన్సును బ్రవేశించిరి.

లండను అక్టోబరు 2:—జర్మనీవారు మెలైన్సునందు బ్రవేశించిరి. మెలైన్సుమీద తెల్లినవారుఫిరంగులగాల్పిరి. రంపుట దక్షిణమునందు రెండున్నర గంటలకాల ముభయపక్షముల వారి కిని కలహము జరిగెను. చచ్చిన వారిని గాయముల తినినవారిని దిగవిడచి జర్మనీవారు వెనుకకు బోయిరి.

బెల్జియములో

జర్మనులు వంతెనలుకట్టుట.

లండను అక్టోబరు 1:—జర్మనులు ఫ్రాన్సునుండి వెళ్లి పోవుటకు బెల్జియముదేశమునందలి నామూరు, ఆయివెల్ పట్టణములనుద్య మ్యాజునదిపై 5 వంతెనలనుకట్టివారిని బెల్జియము దేశమునందలి ఘెంటులో అనుకొనుచున్నారు. బెల్జియునిని బ్రాసెల్సునగరములోనున్న జర్మను సైనికులనందరనుతీసికొనివెళ్లి గారు. టుడివైపునున్న జర్మను సేనలో ఒకభాగమును బ్రిటీషు, ప్రెంచిసేనలు అన్నివైపులకు ముట్టడించినవి.

రుష్యా

రుష్యా జర్మనీయుద్ధము

లండను అక్టోబరు 2:—పెట్రోగ్రాదు:—రుష్యా సేనలు దివ్యముగ పోరాడుచున్నవి. రుష్యా, జర్మనీ సరిహద్దు ప్రాంతముల రుష్యాలో నుండిన సునాల్కీ లోష్టాలనుండి జర్మను సేనలను తరిమివేయు చున్నాడని తెలియచేయబడినది. వైమెర్ పడమటను బాగుగ యుద్ధము జరిగినది. ఒస్సోవెట్సు మీద పడిన జర్మను సేనలు తొందరగో ఉత్తరాభిముఖముగా పారిపోవుచున్నవి. జర్మనులు పెట్రోగ్రాడ్, కీల్స్బెల్లలో చాలమంది వైరులను చేర్చుచున్నారు. కాని, రుష్యాను గుఱువుదళము వీరిని ఎదిరించి ఓడిప్రయత్నములను విఫలము చేయుచున్నది.

గొప్పయుద్ధము.

లండను అక్టోబరు 2:—క్రాకో జిల్లాలో గొప్ప యుద్ధము అప్రియా, రుష్యా సేనలకు జరుగగలదు.

జపాను

ఓడలు మునుగుట.

లండను అక్టోబరు 1:—టోక్యోనుండి యిట్లని తిల్పి వచ్చుచున్నది. సింగపూర్ కలహము జరుగుచున్నది, నిన్న జపానీయుల ముట్టడిఫిరంగు లాక జర్మనీవారి క్రూయిజరును ముంచివేసెను. సముద్రములో ఓడిచివెట్టబడిన పండుగుల నేరిపాదకేయకొడ యొకటి జపానువారిది ధ్వంసమయ్యెను. మరొకవారికి చెట్టులు తగిలెను. జపానీయులలో జపానీవారి యొక్కయు గాయములు తినిన వారియొక్కయు సంఖ్య 22. జర్మనీవారి యుద్ధపుటోడలు మెట్టమీద జపానీయులను ప్రదేశములపై తీవ్రముగ ఫిరంగుల వారు జేసెను. దృఢదృష్టి గీయులు చనిపోయిరి.

తొందర యనవసరము.

లండను అక్టోబరు 1:—సెకింగు-తీవ్రముగవైబడిజపా నీయు లిడివరలో జర్మనులను వెనుకకుదూకుచుండిరి. విరా సాలో జర్మనీవారిలకు చెడియున్నందున జపానీయులు తీవ్రపోరాటమును మాని ముట్టడింప నిశ్చయించిరి.

జపాన్ వారికిని చీనావారికిని ఏవిధముగవిరోధమును గలుగుట కవకాశములేదు. ఏలన ఈయుద్ధసందర్భమున పాపగిన విషయముల చీనావారు తెల్లనితేటతో జర్పించు చున్నారు.

ఇటలీ.

మందుగనులనుండి విపత్తు.

ఆస్ట్రియావారి వాదనము.

లండను:—అక్టోబరు 1:—ఇకముందు మందుగనులనుండి యేవిపత్తునుగలుగకుండ త్వరలోనే యేర్పాటులుగావించుమని ఆస్ట్రియావా డిటాలియావారికి వాదనముజేసిరి.

బొంబాయి.

కరాచిలో నౌకయోడకు నిష్పంతుకొనుట.

కరాచి అక్టోబరు 2:—కరాచి రేవుస్థానమున గట్ట బడియున్న యొకయోడకు నిన్నటిరాత్రి సుమారు రెండుజా ములకు నిష్పంతుకొనెను. మొట్టమొదట రాక్షసిబొగ్గులొట్ట లో బయలుదేరినది. రక్షిణమే ఆయోడను నదీమధ్యమునకు బట్టి మంటనార్పు ప్రయత్నములు చేయబడెను. ఓడయందు నువ్వులున, గోధుమగరకును నుండెను. మంటనార్పుటకు సాయమొనర్చుటకై కొంతమంది వాలంటీర్లు కరాచినుండి పంపబడిరిగాని వారు వచ్చునప్పటికి నేడలోని పనివాండ్రే యవసరమున్నదానిని దీర్చుచుండిరి. ఎంతవచ్చును కలిగినదియు దెలియలేదు.

కరాచినుండి బొంబాయికి గాకపోకలు.

కరాచి అక్టోబరు 2:—కరాచిలోని సింధుగజెట్టునకు అక్టోబరు 2 తేదీని మకిన్నాక్ ఠంకిజైకంపెనీ వారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఈరోజున సాయంత్రం మేము గంటలకు లంగాయనోడ బొంబాయికి నేరుగాపోవును. నేటిసాయం కాలము 6 గంటలకు మంగ్రాల్, వీరవల్ ద్వారా బొంబాయికి పారిటానా అను నోడపోవును.

బొంబాయిలోని మిల్లులు

గుడ్డలవ్యాపారము మందగించెను

బొంబాయి అక్టోబరు 2:—యుద్ధముచేత బొంబాయిలోని కర్మకాలల సేకములుమాసి వేయబడుచున్నవి. కొన్నిటియందు పని చేయుకాలము నింపబడెను. కూలివాండ్రు చాలినంత మంది దొరకకపోవుటచే నీయేర్పాటులు చేయవలసివచ్చెను. ఇంతేగాక నేయబడిన గుడ్డలును, నూలును నిలువయున్నవి. పరపతి భంగమగుటచే వర్తకులుగొనిన సరకును బుచ్చుకొన లేకున్నారు. వ్యాపారయోడలు లేకుండుటచే చీనాదేశమునకు నూలు ఎగుమతి నిలిపి వేయబడెను.

గుడ్డలవ్యాపారము బహుమందగించెను. కాలమానము బాగుగనున్న సీతిగతులు హరునని దోచుటలేదు.

యుద్ధభయము వలనను, పంటలవలనను మిల్లులందు బనిచేయు వారలనేకలు వారిగ్రామములకు కొన్నిదినముల నుండి బోవుచున్నారు.

పంజాబు

గా. మేనార్డుగారు.

లాహారు అక్టోబరు 2:—పంజాబులో ఆక్రింగు ఫిన్నా యల్ కమిషనరుగారైన గా. మేనార్డు గా కిపర్యా యమునకు సామ్రాజ్య కాసన నిర్మాణసభయందు పంజాబు రాజధానియొక్క ప్రతినిధిగా నుండురు. పంజాబుకాసన నిర్మాణసభలోని తమ స్థానమును వారు వదలుకొనెదరు.

హిందూస్థాన్ బ్యాంకు.

ముల్తానునందలి బ్యాంకువారు దిబాలా తీసినపిమ్మట విగిరినయాస్తిని అప్పు వెట్టుబడిరాళ్లకు పంచివెట్టవలసియు న్నదిగద. ఈసందర్భమున హిందూస్థాన్ బ్యాంకునకు పూ ర్వము మేనేజరుగానుండిన డాల్తో రాయగారిమీద నమ్మక హాళికరకును లెక్కల దిద్దినందులకును పీసల్కోడు 409,477 పెక్కునల ప్రకారము స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగారైన బ్రెయిక్ గారు నేరము మోపిరి.

పిషావరు బ్యాంకు.

పిషావర్ బ్యాంకి విషయములోగూడ ఆస్తిని అప్పు రాళ్లకు బంచివెట్టుటకు అఫిషల్ అప్రెన్సియెకరు నియ మింపబడిరిగద. వీరు వైశిష్ట్య కోర్టునందే పూర్వము బ్యాంకి యందు డైరెక్టరుగానుండినవారు మూలధనమునుండి డివిడెండులు పంచివెట్టిరిని క్రిమినల్ చర్య నారంభించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము.

సంయుక్త రాష్ట్రములు.

లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 2:—పయిసీరు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—సంయుక్త రాష్ట్రముల లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారు, భార్యాసహితముగ, బిషప్ప, ఏడీకాంగు కెప్టెను బ్లాకు, గాగ్తో కలసి అక్టోబరు 16న తారీఖున నైనిటాలు నుండి బయలుదేరి రావఘర్, భావాలీ జిల్లాలలో కొన్ని రోజులు సంచారముచేసి 21న తారీఖున అలహాబాదు చేరుదురు. అప్పటినుండి క్రిస్టవన్ పండుగవరకు లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారు అలహాబాదులోనే యుండురు.

సిమ్లా

శాసన సభ్యులు.

సిమ్లా అక్టోబరు 2:—ఇండియా గజెట్టులో నిట్లు ప్రకటింపబడినది:—డ్రెసుగారు తమ సభ్యపదవికి రాజీనామా యిచ్చి నందున వీరికి బదులుగా హెచ్చి. జేమైనార్డు ఐ. సి. ఎస్ గారు అడ్మినిస్ట్రేటర్ సభ్యులుగా నుండురు.

క్లార్కు-గారు పనిలో చేరుట.

సిమ్లా అక్టోబరు 2:—మానసియులగు క్లార్కు-గారు రెండవతేదీని తమపలో తిరిగి ప్రవేశించిరి.

పట్టుబడిన జర్మను స్త్రీమరు

జాబితాను గజెట్టులో ప్రకటించుట.

సిమ్లా అక్టోబరు 2:—అంగ్లేయులకును జర్మనులకును యుద్ధము పొసగిన తరువాత బ్రిటిషురేవులలో నిలుపుదలచేయబడి నట్టియు పట్టుకొన బడినట్టియు సముద్రము మీదపట్టుకొనబడినట్టియు జర్మనుస్త్రీమరుల జాబితా ఇండియా గజెట్టులో ప్రకటింప బడినది.

నల్లమందు అమృతము.

ఈ క్రింది విషయము ఇండియా గజెట్టులో ఫిషాన్సు డిపార్టుమెంటువారిచే ప్రకటింపబడినది.

1915 వ సంవత్సరములో 100080 బంగాళపు నల్ల మందు పెట్రెలు కంటెన ప్రతిసెల 480 పెట్రెలు కంటెన యెక్కువ వేలమువేయబడివు. ఈపెట్రెలలో కాశీనుండివచ్చిన నల్లమందుండును. ప్రతిమాసము ఎంతిసెలమందు యేయేరకము వేలము వేయబడనది నిర్ణయించున యధికారము దొరతనము వారికే కలదు. మూడుమాసములకు ముందుగా తెలియజేయకుండ వేలమువేయ నల్లమందు పెట్రెల సంఖ్య తగ్గించబడదు.

బర్రా.

దొచేస్తేమరు.

రంగూను అక్టోబరు 2:—బంగాళోఖాతములో నిటీవల జర్మను క్రూసురు ఎమ్డెక్ కొన్నిస్త్రీమరులను ముంచివేసి వీనిమీదనుండిన వారిని దొచేస్తేమరుమీద నెక్కించి రంగూనురేవునకు పంపివేసినది. ఇప్పుడాదొచేస్తేమరు పినాంగు రేవు నుండి టపాలుతీసికొని నేడురంగూనువచ్చినది. దీనిమీదనుగ్గురుప్రయాణికులుండిరి. ప్రయాణములో విశేషము లేమియులేవు.

మెట్టుప్రెంచి సరిహద్దునందుగల జర్మనుల మహాహర్గము. ఆకోటచిక్కుట దుర్గధనుని యెంచబడుచున్నది. చర్యపరిశ్రమనునకు, పానకమునందు నిలువచేయబడెడి పండ్లవ్యాపారమునకు ప్రతిధి కెక్కినది.

మదరాసు లీచి లైలుస్టేషనును వెంపుజేసి కట్టవలెనని దక్షిణ ఇండియా రైల్వేకంపెనీవారున్నరుగద. ఇట్లు వెంచుటకుగాను సముద్రపు బొడ్డననున్న జనరల్ పోస్టాఫీసు గుఱువుసాలలను వారికిచ్చుటకును ఇండులకు బదులు రైల్వేకంపెనీవారు సువుంట్టుకోడ్డునందు పోస్టుహౌస్ జనరల్ గారి ఆఫీసుకు సమాపముననున్న స్థళము పోస్టాఫీసువారికిచ్చుటకును నేర్పాటులు జరిగెనని పయిసీరుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. హంటురోడ్డులోని స్థలము విశాలమైనదియు పట్టణమునను ఉన్నది. ఈస్థలము పోస్టు టెలిగ్రాఫు ఉద్యోగియ ఆఫీసులకుగాను ఉపయోగింపబడవచ్చును.

కోర్టు వ్యవహారములు.

(న్యాయమూర్తి బేక్వెలుగారు.)

శుక్రవారము 2-10-1914.

మదరాసు లామెన్సు.

హైకోర్టు కేసు. నైపుతీకత్త యజమానియనునగు శ్రీ. గామచంద్రయ్యగారు హైకోర్టుకేసును వెనుక నాపత్రికకు సహాయపంపాడకుడనగు యజ్. ఆర్. కే. తాతాచార్యుగారివారి సభిద్యోగమును తెచ్చిరి. 1910 వ సంవత్సరమునకు ప్రార్థన విమర్శమువ్రాయు నిమిత్తము తాతాచారిగారికిచ్చిన కొన్ని ప్రస్తావనలు మాసపత్రికలను ఆయనతిరుగ రావచ్చుద్రయ్యగారి కియ్యలేదు. ఆయన ఆప్తులముల నప్పగించుటకు బాధ్యులై యున్నారు. కాన వానిని పిప్పించిన నెనని వారులదావా. ఆప్తులములు నాకువిమర్శించు నిమిత్తమియ్యబడినది వాదలకు నాకునగుల సందర్భములను బట్టి నేను ప్రస్తావనలను నాయొద్దనుంచుకొనుటకు నాకు స్వాతంత్ర్యముకలదని ప్రతివాదలవాదన. వాదలను చాలసేపు క్రాసుపరీక్షచేసిరి. మరియెందు కొత్త సారాంశములనేర్పరచి రాబోవు సోపానమునకు వాయిదాపెసిరి. వాదలపక్షమున జి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారును ప్రతివాదల పక్షమున వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యగారును వాదించిరి.

(న్యాయమూర్తులు శేషకర నాయుగారు

స్పెన్సరుగారు నేపియరుగారు)

రాయపురం పాడిగిడుడి వివాదము

న్యాయాధికార తిరస్కారదోషము

ఎం. ఏ పొన్నులంబిమొదలే. పి. యం. జగన్నాథ మొదలే. టి. ఆర్. ఆరోగ్యస్వామిమొదలే. జి. టి పార్థ సారథి నాయకరు అనువారిలో మొదటి ముగ్గురును హైకోర్టు న్యాయమూర్తులలో నిర్దేశించి లేనిపోని విషయములు వ్రాయుచునొక విజ్ఞాపనమును హైకోర్టు వారికి పంపిరి. ఆ విజ్ఞాపన ప్రతికను కడపటి ముద్దాయి ప్రిన్సు ఆఫ్ వేల్స్ ఆచార్యులలో అచ్చువేసెను. ముద్దాయిలు న్యాయాధికార తిరస్కార మొనరించినది న్యాయవాది సంజంటుగ్రాంటుగారు నిన్నున వాదించియున్నారు. ఈవిజ్ఞాపనమునందు యీ న్యాయస్థానాధిపతులగు నిరువురు న్యాయమూర్తులనుగురించి నిందాస్పదములగువిషయములు వ్రాయబడినవి. కాన దీనిని వ్రాసినవారు న్యాయాధికారతిరస్కారదోషమును చేసినవారైరి. గాని సంగతి సందర్భములను లెస్సగా నాలోచించినచో మే మా నలుగురముద్దాయిలను కఠినముగ మందలించుటకన్న నధికచర్య జరుప నవసరమున్నట్లుపొంపమని న్యాయమూర్తులు తీర్పుచెప్పిరి.

న్యాయమూర్తుల ఏర్పాటులు.

5-10-1914 మొదలు 9-10-1914 వరకు.

పులుబెంచి శుక్రవారమునాడు తప్ప-పనిచూచుచున్న ప్రధానన్యాయమూర్తిగారు శేషగిరి అయ్యగారు కుమార స్వామి శాస్త్రిగారు.

మొదటిఅప్పీళ్లు. సర్ శేంకర నాయుగారు. స్పెన్సరుగారు. క్రిమినలుఅప్పీళ్లు. ఎయిలింగుగారు. హెన్రీ గారుచిల్లరఅప్పీళ్లు. ఓల్డ్ఫీల్డుగారు. త్యాబ్బీగారు. రెండవఅప్పీళ్లు 1. సహాధికార్యుగారు నేపియరుగారు (గురువార శుక్రవారములందు తప్ప) 2. ఎయిలింగుగారు హెన్రీ గారు. 3. ఓల్డ్ఫీల్డుగారు. త్యాబ్బీగారు. శేషగిరి అయ్యగారు. కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు (శనివారమునాడు.)

అప్పీళ్లుదాఖలు చేసికొనుట;— గురువార శుక్రవారములయందు సహాధికార్యుగారు నేపియరుగారు.

ఒరిజినలు దాఖలు:— ఇన్స్పెక్టర్స్కోర్టు సోపానవారము. బెక్వెలుగారు:— కచేరీపని సాంకేయముల రిఫరెన్సులు సంగళవారము బేక్వెలుగారు ఆఖరుతీర్పులు బెక్వెలుగారు.

2 పనిచూచుచున్న ప్రధానన్యాయ మూర్తిగారు శుక్రవారము.

హైకోర్టు అప్రెంటిసుల పరీక్ష.

1914 వ సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలలో వై పరీక్ష శ్రీప్రియనుకాలేటి హాలులో 24 వ తేదీ శనివారమునాడు జరుగును.

హాసరెలి ఫిల్మజస్టిసుగారు సర్ చార్లెసు ఆర్నాల్డు వైటుగారికి నెలపు 13 వ తేదీలో ముగియును. వారా తేదీనుండియే

వెన్నెను పుచ్చుకొనెదరని హైకోర్టువారికి యాధి వర్తమానము వచ్చినది. ఆయనసానమున నెవరు నియమింపబడినో వివరింపబడి యుండలేదు.

(న్యాయమూర్తి సహాధికార్యుగారు)

వీలును దాచుట.

చిన్నమ్మయను నొకకైస్తవస్త్రీ తన తండ్రివాసిన వీలును దాచిపెట్టినదను నేరమును విచారించి ననసారాపుపేట మేజిస్ట్రేటుగారు రామకు ఒక నెల విడి ఖైదు చేసిరి. ముద్దాయి పక్షమున న్యాయవాది వి. వి. రామానుజరావు బి. ఏ. ఎల్ గారు అప్పీలుచేసి వీలు వ్రాయబడినట్లు రుజువుకాలేదని వాదించగా హైకోర్టువారు క్రిందకోర్టుతీర్పును రద్దుచేసిరి.

(న్యాయమూర్తి సహాధికార్యుగారు.)

జుల్మానాల్లేగించుట.

ఆరోగ్యము యూనియను ఛైర్మనుకు వెకకరు 5 లు జుల్మానా వేయబడినది. యూనియను వారికి రావలసిన యింటిపన్ను యియ్యకందున వారంటుతీసికొని వెళ్లినయూనియను బంధోతును ఆరోగ్యసంఘానికి సమయినప్పైర్తురు ఇ. చిన్న స్వామిస్థల్ కొట్టెనని ఛైర్మను వాలాజీ సము మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుటకేసుచేయగా సమయినప్పైర్తురుకు రు25 లు జుల్మానా వేయబడినది. అతడు అప్పీలుచేయగా తాలూకా బోర్డువెనడెంటుగు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారు క్రింది కోర్టు తీర్పును ఖాయపరిచిరి. టి. ఆనందరావుగారు ముద్దాయిపక్షమున హైకోర్టులో అప్పీలుచేసి వాదించగా హైకోర్టువారు జుల్మానాను రు 5 లకు తగ్గించి తక్కిన సామ్యముద్దాయికి ముజరా యియ్యవలెనని తీర్మానించిరి.

స్కాట్లండు మలేగురువులు యుద్ధమునకుపోవుట.

ఈ మలేగురువులలో చాలమంది యుద్ధరంగమున మత కర్మల నడుపుటకు పోయిరి. వారిలో కొంతమంది యుద్ధము చేయుటకుగూడ సిద్ధపడి వెళ్లిరి. అట్లైన వోల్తులుకారు కెతీ డ్రులలోనున్న రివరెండు డాక్టరు బ్రూసు మ్యూనుగారును ఎలయిసెయంటు ఆంధ్రాసు ప్రెస్బిటరీలోచేరిన రివరెండు డబ్ల్యూ. యజ్. మాన్వీతుగారును యుద్ధముచేయుటకు వెళ్లిరి. వీరిలో మొదటివారు 8-వ రాయలుస్కాట్లండు పటాలమునకు కెప్టానుగాకూడ నున్నారు. యుద్ధములో మతకర్మలు నడుపుటకు 100 మంది గురువులు వెళ్లిరిని యాధి వర్తమానము తెలియుచున్నది.

అతిసాహస కార్యము

యద్ధతి బామ్యలు.

సినిమెటోగ్రాఫు యంత్రములను ప్రదర్శించువారుచేయు సాహసకృత్యములను బామ్యలను చూడబోవు వారందరును మిగులత్సాహించుచునే యున్నారు. ఆయాంత్రముకు సంగర రంగమునకుబోయి ప్రాణములలో మరలరాగలిగినచో నతడు మరింతత్సాహునియే డగుచున్నాడు. ప్రజలకుసంతోషము కలిగించుమాత్రమునకు రణమున్న నేమో యెరుంగని సాహసీకులగవడుచు వాండ్లందరోనైనికుల విక్రమము జరుగుగలమున కతిసహసమునకేగి తుణతణమును మృత్యువుకోటబడుటకు సిద్ధముగనుండి యుద్ధపటములను గ్రహించుయంత్రములను త్రిప్పుచుందురు. వాగరకతకు తలవంపుగలిగిను జన్మనులకృత్యముల నిటల తీయుచున్న సాహసీకులు జర్మనులచేతులలో బడుట తటస్థించినచో వారి గతియే మగునో తలచుటకు గూడ నయెడలు జలదరించక మానదు. ఈనడుమ నొకప్రదర్శకు డధికసాహసముతో కొన్ని పటములను గొనివచ్చెను. లోవియనునండి బెల్జియనులవిచ్చ మొగ్గయిన మరునా డాయుద్ధపటములు లండనునకు చేరినవి. బెల్జియను సైనికులు జర్మనులపై వారులుచేయట బెల్జియను యాపై గాండ్ర వెనెధూర్తిగ్రమ్మ జర్మనుసేనలలో చొరబడుట వైస్యములు వెనుకకు బోయినసమృద్ధ పటాలుతులు బ్రుసెల్సురాజ మార్గమునబడి గుంపులు గుంపులుగ బోవుచుండుట మొదలగు పటముల నాప్రదర్శకుడు యద్ధముజరుగుచున్న సమయమున దగ్గరనుండి తీయుచుండెను. యుద్ధాంతమున లోవియనును విడచినవారలలో నిలిడే కడపటివాడు జర్మనులు బెల్జియనులను పారదోలుచు ముంచునకు వచ్చుచుండిరి. వారు 400 గజముల దూరముననుండ గుట్టములనుగోల్పియు క్రతువులచేతబడెనున్న యిద్దరాగ్నికులను తనవిద్యుచ్ఛక్తికుమున నెక్కించుకొని యాతడు వాయువేగమున బరుగిడిపోయెను.

రివను తిలావిగ్రహము.

ఈతిలావిగ్రహము నుంచుటకు కట్టబడు చున్న వేదికపని చాలభాగము పూర్తియైనది. ఈ రివను భావకచిహ్ను సంఘము వారు త్వరలోన విగ్రహమును వెలియచ్చు తుమాసాలముతో నున్నారు. భూదేవహించిన నెట్లంకుప్రభువుగారి నందులకు ప్రార్థించిరి. వారావిగ్రహమును బహిరంగ మొనరించుట కంగీకరించిరి. విజయనగరమువారు కట్టించిన తొత్తానాదగ్గర ప్రతాంటురోడ్డులో చక్కని మధ్యభాగమున నీతిలావిగ్రహము స్థాపింపబడును. బహిరంగోత్సవము జరుగుతేదియును తెక్కినవివరములును పిమ్మట తెలుపబడును అని జి. ఏ. నటేశుగారు వ్రాయు ప్రతికకు వ్రాసిరి.

ఒకసారి బారుగారు పేటకేగి దారిదప్పి అరణ్యయాగ్గ మన నొకయనుచరునితో వచ్చుచు నొకచోర తుకభటుడుండు సలమునకేగ నం దతడు కనబడలేదు. అటునిటు చూడ 200 గజముల దూరములో నొక పల్లెటూరి పడుచుతో నతడు సరసము లాడుచుండెను. బారుగారు తమకేబులోనున్న చుట్టలపల్లెటూరిని రాజ చిహ్న చిహ్నితములగు మూడుచుట్టల నాభిటుని గూటిలో బెట్టి మందహాసముచేయుచు వెడలిపోయిరి.

వర్తమాన కాలమునందు సర్వయాకు రాజధానిగనున్న నెపిపట్టణముకపాలగోపురమునకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. 1809 సం॥ నందు సర్వయనుల నోడించిన తురుష్క-హచ్చా 1200 సర్వయనుల కపాలములతో నాగోపురము నలంకరించెను. ఆపట్టణమును చూడవచ్చినవారు పుట్టెలను భాపకార్థము తీసికొనిపోవ నారంభించిరి. క్రమముగ పుట్టెలన్నియును పోయినవి. చచ్చినవారి భాపకార్థము సర్వయారాజు అలెగ్జాండరు స్మరణచిహ్నమును స్థాపించెను.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్తు

చింతాడిపేట-మద్రాసు.

ఈపరీక్షలు ప్రతిసంవత్సరమును జూలై నెల కడపటి శనివారమునాడు సాహిత్యము, చరిత్రము, ప్రకృతిశాస్త్రము అను నీమూడు విషయములందును జరుపబడును.

(1) మెట్రిక్యులేషనుగాని, న్యూల్యుస్ఫెసలు పరీక్షగాని, వీనితో సమానమైనట్టిగాని, అధికమైనట్టిగాని పరీక్షలను ఇచ్చియుండని జనులందఱును జాతి మతభేదముగాని, స్త్రీపురుష వివక్షతగాని లేక ఈ పరీక్షకురావచ్చును. ప్రత్యేక మొక్క విషయమునే జదివి పరీక్షకు వచ్చుటకు వీలులేదు. మూడు విషయములను చదువ వలెను. (2) ఇదివరకు జరిగిన పరీక్షలందు మండలివారి నూటపదార్లు సంపాదించిన వారు తిరిగి పరీక్షకు రాకూడదు. ఇతర బహుమతులను పొందినవారు నడదు నూట పదార్లుకుమాత్రము ప్రయత్నించ వచ్చును. (3) దరఖాస్తులు జూలై నెల 1-వ తేదీలోగా మాకార్యాలయమునకు చేరవలెను. దరఖాస్తు వెంట ప్రవేశకరుము అర్థరూపాయ పంపవలెను. సాహిత్యముందు 100 గుణములును, చరిత్ర యందు 100 గుణములును, శాస్త్రమునందు 50 గుణములును ఉండును. ప్రతిప్రశ్న ప్రతిమనందును నూటికి ముప్పదిగుణములకు తక్కువలేకుండ సంపాదించువారు ఈ పరీక్షయందు కృతార్థులై నట్లెంచబడుదురు. నూటికి 60 గుణములను అంతకంటె నెక్కువ గుణములను సంపాదించువారు మొదటి తర గతిలో కృతార్థులయి నట్లెంచబడుదురు.

క్రోత్త బహుమానములు

గోదావరి జిల్లాలో హెచ్చుగుణములు సంపాదించు వారికి శ్రీమతి దుర్గిరాల-లక్ష్మీచరసమ్మ గారిొక బహుమానము నొసంగెదరు.

చిత్రావతిజిల్లాలో హెచ్చుగుణముల సంపాదించు పురుషునొకటియు స్త్రీ కొకటియు రెండు బహుమానములను శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, ఎం. ఏ., గారిొసంగెదరు. ఇంకను మఱి కొన్ని రావచ్చును.

1915-వ సంవత్సరము జూలైలోజరుగు పరీక్షయొక్క

పతనీయ గ్రంథములు.

సాహిత్యము:— 1. ఆంధ్ర కుమారసంభవము. (ఆ. సోమనాథరావుగారిది. 5 ఆర్వాసములు.) 0-8-0. 2. రాయచూరుయద్ధము (వి. చ. గ్రంథమాలలోనిది.) 5వల. 1-4-0

చరిత్రము:— 1. ఆంగ్లేయరాజ్యాంగ విశ్లేషణచరిత్ర. 17 అధ్యాయములు (ఆంధ్రభాషాభివర్ధని) 1-4-02. శ్రీశివాజీచరిత్రము (కే. వి. లక్ష్మణరావుగారు) 1-0-0 గ్రంథము. 1. ప్రపంచభూగోళము 2-వ భాగము. (ఎస్. సి. తిలరామరావు బి. ఏ., ఎల్. టి., గారిది.) 0-6-0. అంటువ్యాఖ్యలు:— (డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు.) 0-8-0. ఈగ్రంథములన్నియు మాయెద్ద దొరకను. తక్కిన వివరములకు వ్రాయుడు.

డాక్టరు ఆచంటలక్ష్మీపతి.

మేనేజరు. విజ్ఞానచంద్రికా బుక్కుడిపో,

చింతాడిపేట, మద్రాసు.

నెలూరివారలు.

(ఒకవేలైఖనం యొద్దకుండి.)

కాలమానము.

నెలూరు నెలవెంబరు 27:— ఆకాశమంతయు మేఘములతో నాచరింపజేసి రెండుదినములనండియు రాత్రులు మంచి వర్షము కురియుచున్నది. నెలూరుదిలొ నీరింకనుతీయక ఆనకట్టవై రెండుమాడుగులు పారుచున్నందున పడవలమీద మనస్సులను దాటజేయుచున్నారు.

దసరావేడుకలు.

గతసంవత్సరమునలె సంతగా వేడుకలుజరుగుటలేదు. నవరాత్రి పాటకప్పేరలు ఎప్పుడీవలెనే జరుగుచున్నది. నేటి దినము తెండుకూరు నాగరత్నం గాత్రకప్పేరి జరుగును.

ప్రజానందయనమాజము.

వేంకటగిరి మహారాజాగారి ప్రాస్కూలు భవనమున ఈనెల 25ది వైసమాజ ద్వితీయవాగ్గీ కోత్సనము ఆనరబిలు కృష్ణారావుపంతులు ఓ. యే. బి.యల్. గారి ఆధిపత్యముక్రింద జయప్రథముగ జరిగెను. వైసప్రాధిక ముగిసినవెంటనే సమాజ కార్యదర్శిగారు సంవత్సరంత రిపోర్టును జదివెరి. తరువాత కలివేటికాయన కాశ్రీ. యెం. ఎ. ఎల్. జి. గారు విద్యార్థుల జీవితమునుగూర్చి హాళిభాషించుచు ఉపన్యసించిరి. ఆనల “జాలియన్ నీజరు” నుండియు, వైసమాజపు వైస్ ప్రసిడెంటు గారుగ ముత్తరాజు ముప్పరావుపంతులు యం. ఎ. గారిచే రచిరచియింపబడిన శకుపాల వధనుండియు, హాళిభాషించుచు అలో కొన్ని ముఖ్యరంగములు సామాజికతచే మనోహరంబుగ ప్రదర్శింపబడెను.

జూబులు.

I

ఏలూరు పురవైస్కులు, బోగము మేళములు.

అయ్యా,

ఏలూరు పట్టణమునందలి వైశ్య ప్రముఖులు సప్తమ వైశ్య మహాసభ నెంతో యుత్సాహముతోను, వేడుకతోను నిచ్చట నెరవేర్చిరి. దీనికి వీరు కృషిపట్టిన ద్రవ్యము లెక్కించినయెడ వీరింత యుత్సాహముతో నీకార్యమును పూనుకొని నది యందరకు స్పష్టమగును. కాని వారా యుత్సాహముతో తమకత్తికి మించిన తీర్మానములు నియమించుకొనిరి. ఇట్లు చేయుట కేమికారణమో మనమాలొచించవచ్చును. వారికిసభ యననేమో తెలిసినట్లు కనబడదు. పాపము! వారిది గొప్పభోజనసంక్రమణమొనరి కాని అదియొక మహాసభ యనియు నచట చేయబడు తీర్మానములప్రకారము నడచుకొనవలెననియు, అట్లు చేయుటచే తమకేగాక దేశమునకు నుపకారముకలుగుననియు ఆనంతయు ననుకొనలేదు. ఒకపని చేయుటకంటె మూటలు చెప్పట చాల సులభముగదా! ఉత్సాహముతో మైమరచి గడచిన సభయందు వారనేకతీర్మానములనుప్రసించిరి. వానిలో ముప్పాటిక మూడువీసములు సాధ్యముగా నెరవేరిన దొకటియు గానరారు. ముఖ్యముగా నేడతా కార్యములందును వివాహము మున్నగు శుభ కార్యములందును వేళ్ళలను కట్టించి వలెనని యనేకు లుపన్యసించగా నందరు ఇచ్చవడిన వారివలె నిశ్శబ్దముగా నాటకుంటుంటే వ్రేసిడెంటు గారు నట్లే తీర్మానించిరి. అయితే యా మహాసభ జరిగిన కొలది దినములకే యీ పురవాస్తవ్యులలో కొందరు తాము చేసిన తీర్మానమునకు కట్టిరెక్కముగావేళ్ళలను దేవతాశ్రీలుగ భావించి వారలేనది యేకాగ్రమును జేయకున్నారు. మరల మొన్నటిదినమున నీవిధముగనే జనార్దనస్వామి వారి యుత్సవము జరిపునపుడు ధర్మకర్తగాగు మోతే గంగారాజు జమిందారుగారు వందవి చెప్పినవనితర వెంబరువినక వేళ్ళల నిరూపించిరి. ఇంతేగాక ధర్మకర్తగాడికిని, బోగము మేల ములుమాడ నిడుమలేని మరికొందరిని ఉత్సవమునకు రావలసినదిగా వర్తమానమందిరి. తాతెడ్డకోతి వనమెల్ల జెరిచినట్లు, వారు తమ తీర్మానములను కట్టిరెక్కముగా నడచుటగాక, యితరులగూడ నిట్లుపోతూహములు యెంతయు విచారకరముగ నున్నట్లు.

పురవాసి.

II

తెనుగుభారతము మంచిప్రతి యేది ?

అయ్యా!

ఈనడుమ సున్నలేఖవారి సంపాదకీయసంపాదముం జూచినాము. సాహిత్యపరివర్తనగూర్చి వ్రాయించినదానిని;

చాలవిషయము లందు మనోహరములే. యథార్థములును, కాని రెండొందువిషయములు విశుకలింబట్టియే వ్రాయించిరి కాని విమర్శించినట్లు నోచదు. ఒక్కయంతమున సర్వప్రకటనమునకై మనల తొందరపెట్టుచున్నది. తెనుగుభారతము ఆనందవైస్కువారిది యిప్పుడేరెడక యని వీరియశయము. అగునా? అగుగాక దోషంబు లున్న నేని పోగించి మాపవలయునే కాక నిర్ణయముగా నొకేతేప డట్లు నిశ్చయింపట ప్రసిద్ధవిమర్శకుల కగునా? సాంప్రతిమద్రణము లన్నిటింబలుతావులఁ బుట్టినవానిని జూచితిని. నేను విమర్శిద్దామి; చాల పరిశ్రమఁ గొంటిని. ఉన్నంతలో వారి ప్రతి యేపేలు. అని యథాబుద్ధివిభవము నాకుఁ బొడకట్టిన యంతము. ఆనంద వారు మొదట భారతము ముద్రింపఁగడంగినది మొదలు నేఁ డి దాఁక, ఎన్ని మాటలు ముద్రించినో యేమద్రణమున నెవరెట్లు సమర్థించినో, నేను చక్కఁగానే గుఱుతింపిచినని నాతలఁపు. ఈ నడుమ నిన్నటి నాటకు ముద్రితములైన యితరులనుగూడ నే నెఱుంగని వాడఁగాను. లేదనలేను. ఆవశ్యము కొన్నిలోపములండియే తీయును. ప్రమాదబహుళము గదా మనవ్యబుద్ధి! అంతకు నెఱుకగలవారుయరా? కాని చాలనాటకు ఇతర గ్రంథములు తెలుఁగుని పొడవేసి. కాని; ఆనందవారిది అందును భారతము చక్కగా వెలసెనని నాయాశయము. డా! విన్నాగా? ఓరియంటల్ లైబ్రరీ ప్రతులలో ముఖ్యమైన యన్నిటితోడి సంప్రతి కరణము నింకను మిగిలిన దిద్దుబాటులును దీనికి జేకుటలేవి. వైవారు చెప్పిన భారతమువారి పాఠపు నిలువనుగూడ నే విచారించి తెలిసికొనియే యున్నాను. కొంత కొంత, మంచియేయిందవచ్చును! మీరు (ఆనంద) ఎంత చేయఁగలుగుదురో అంతయఁక జేయించినారు. ఇకమింద నడవనల తంతు ఇట్టి వర్తకుల కొకరిద్దరికి సాధ్య మగునది కాదు. ఏ గవర్న మెంటువాలో ఏ డిప్యూటీ గవర్నమెంటివాలో పూనికఁ గొని యెల్లగ్రంథములు ప్రావింట్లెండి అధ్యక్షము ఒక రెండుని వైనను ద్రవిడభాషా సంప్రదాయ తత్త్వజ్ఞులగు పండితులను (సంస్కృతాంధ్రములు చక్కఁగఁ దెలిసి లిపితత్త్వము లేఖక ప్రమాదము భూభా భిన్న మైనదానిని దెలియఁగల వెరవరులగు యితరులని) గుమిగూర్చి తాళదభారణ్యమునఁ బని పెట్టుదురేని మన భారతముయొక్క మంచి నిజమైన రూపము మనము చూడఁగలము. అప్పుడైనను వీరిప్రశ్రమ విఫలము కాదనియే నానమ్మకము. పాపము! శాసాహుధులకు వెఱచియే కొన్ని నాతనాంశములను చిప్పితియులుగాఁ జేసి తెరచాటునకు లాగినారు. కాని, నే నేని వానినే వ్రేగాఁ జెట్టియుందును. వైన వివరించినట్టి భోధనము తెనుగులోఁ బ్రతిగ్రంథమునకు వలసియేయున్నది. ఏదో తెల్లకాగితము నల్లబుఱచి పొట్టఁబోసికొనుచున్నారే గాని సద్యః తెనుగు నెవరుద్ధరింప నున్నారు? ఈవిషయము దింకను మిగిలినసంగతులను త్వరలో వెలువరింపఁ గలుగుదు నేని నా “ఆంధ్రముద్రణములు, వానివలని లాభములు” అను వ్యాసము నాకందిన యావదంతములు వెల్లడించును తెనుగు వారికి ముద్రణము తెలిసినదిమొదలు జరిగినవంతలు చూడఁగలరు.

పంచాగ్నుల దక్షిణామూర్తిశాస్త్రి.

III

ఆంధ్రవిద్యార్థులు—ప్రాయశ్చిన్నము.

అయ్యా,

గతజూలై నెల 15 వ తేదీని గంటూరు పురంబున శ్రీయంత పాటిబండ నూర్వనారాయణగారి యంట జరిగిన వివాహ విషయమై తత్పురవాసుల కనేకుల కనేకవిధములైన యభిప్రాయములు దోచినవనుటకు యెల్లఱకుఁ దెలిసిన విషయమే గదా! అందు “విద్యాభ్యాసముకొఱకు లండనుపురి కేగిన వారికి ప్రాయశ్చిత్తముజేసి స్వసంఘమున జేర్పవచ్చునా లేదా” యను విషయము మొట్టమొదటిది. ఎట్టి యిక్కట్లుల బడినను నెంత దూరదేశమేగినను నెంతకాలము సతయస్కయగు కులకాంతను విడనాడియుండినను వారల యభిప్రాయ మొక విద్యాసంపాదనమాత్రమే! శ్రీయాంసి బహువిఘ్నాని యనునటు అట్టి నుగుణ సుమనస్సిగో గూడుకొని యండిన మన యీ హైందవ విద్యార్థులకు నీచిటిపాటిమాటలచే వారల యాశనంతయుఁ దుడమింపించుచున్నాము. లేనియెడల మన హైందవులును ఆంగ్లేయులవలె నత్యున్నతపదవి నొందెదరనుట నిర్వివాదాంతము. హైందవవిద్యాభివృద్ధినిగోరు డెదలకది ధర్మ మగునా? పదునాలుగు విద్యల సాంగముగా నేరిన కాత్తు డెన్ని విదేశముల సంచార మొనర్చునో యెట్టి కష్టములకు లోనయ్యునో; మనలను బాలించు ప్రభువులొంగ్లేయకంత సంజుతులే! ప్రభువిద్యను వీడరలయునా లేక దేశవిద్యను వీడవలయునా! ఇహసౌఖ్యము లిచ్చువాడు ప్రభువు! హసౌఖ్య మొసంగు వాడు దేవుడు. ఇందెవ్వని యాచరణము? ప్రభువు సౌఖ్యమునంద ప్రభుప్రక్షిగలిగిన యేషానపు డాంగ్లేయవిద్య నభ్యసించునందను? ఏవిద్యగాని యభ్యసించినవార లనేకులుండినగాని పండితుండొక్కఁడుండదు. ఇందువలన లండను పురమునకేగి విద్య నభ్యసించుట లోకమామ్యముగాధు నా యభిప్రాయము! ఎల్లరు మెచ్చునట్లు ప్రసంగించు మానవుడొ

క్కడుండెనని జెప్ప నెవ్వడు సాహసించును? కాస్త్రము నాధారముఁ జేసికొని మూలచేద మొనరింపకుండ. ధర్మము నాచరింపవలెగాని కేవలకాస్త్రవిధిగా ప్రసంగింపవలెన్న విక్కా లమున నొక్కయండట్లు ప్రసంగింపబాలదు! మోడకొక్కలనాచరించుట ప్రామాణ్యధర్మముగదా! అందు పుంజవ నీమంతములనెవ్వ రాచరించుచున్నార? విధివోగిలేములైన కర్మల నాచరింపక విడుచుట యేదేధర్మకాస్త్రములయంద దున్నది? ఒక యస్పత్ర మాడినందుల కన్ని ప్రాయశ్చిత్తములు విధింపబడి యున్నవి! లోకదూష్టమును అన్యతముల జేసే లేమానవుం డిక్కాలమునఁ బలుకకుండువాడు కాస్త్రదూష్టములగు పనులజేసేలేలానర్పించుండివారి నెందరిని మనము కన్నులారకాచుచుండలేదు! జగద్విధిములైన దూష్టములుకొన్నియు, కేవల దూష్టములు మరికొన్నియు, దూష్టములని నామమాత్రమున వెలయుచుండినవి. యింకకొన్నియు, అని దూష్టము మూడు విధములు. అందీవిద్యాసంపాదకులు మూడవవారు! కావున నీవిద్యార్థులను స్వల్ప ప్రాయశ్చిత్తముం జేసి స్వసంఘమున జేర్పవచ్చునని రూఢియైన నాయభిప్రాయము! పాతకులారా! మిరయోచింపుడు. విద్యాసంపాదనకట! లండనుకట! పోయినారట! అట్టివారికి ప్రాయశ్చిత్తము నొనర్చినను సంగుమున జేర్పరాదట. ప్రాయశ్చిత్తము లండనుకా, లేక విద్యకా! లండనుపోయినందులకా! ప్రభువు దర్శకముకై లండనుపోయిన ప్రాయశ్చిత్తమా! ఇది యెందైన సమంజసమగునా! అన్యకాతిపారు విన్న నగరా? ప్రభువునకును దేవునకును భేదమెం దైనగల -?

ముదిగొండ-రామలింగశాస్త్రి.

IV

శ్రీసనాతన ధర్మమండలి—గంటూరు

అయ్యా,

మా పురమందలి శ్రీలు కొందరు కలసి సుమారు 5, 6 సంవత్సరములక్రిందట నొక మండలిని స్థాపించిరి. అందు శ్రీలు వారముకొక సారి నొకచోజేరి పురాణ పఠనమును, ఉపన్యాసములను, విద్యావిషయక ప్రసంగములను, భక్తిభావనై రాగాద్రి విషయకములనుగూర్చి ముచ్చటిం చుచు కాలము గడపుచుండిరి. తరువాత ఉదారభావులగు నొక గృహస్థునిచే ధర్మముగా నొనఁబడిన స్థలమందు చందాల వల్ల సమహర్షబడిన కొంతధనముతో నొకభవనమును ఆరంభము చేయించుననిర్ణయించిరి. మండలివారందరు శ్రీవిద్యాభిమానులగుటచే నొక బాలికా పాఠశాలనుగూడ స్థాపించవలెనని సంకల్పించుకొని యొకపాఠశాలను స్థాపించిరి. ఆశ్వది పురమందలి శ్రీపురుషులచే చందాముఠ్ఠమున పోషింపబడుచుండెను. ఇదిప్పుడు సుమారు 60, 70 మంది బాలికలు విద్యగఱచుచున్నారు. ఈబడియందు హిందూ శ్రీల యుపాధ్యాయునిలుగనున్నారు. ఇందుకై సుమారు 5 సంవత్సరముల నుండి మిగుల శ్రమపడి పల్లెపల్లెకు యింటి యింటికి దిరిగి పాఠశాలను నడపుచుండిరి. కాని వీరికన్ను ఆదామును క్రమేణ తరుగుట చేతను, ఖర్చులు అధికమగుటచేత, పాఠశాలను సురక్షించుట మిగుల దుర్బలముగా నున్నది. వీరి కిప్పుడు నెలకు చందాలములమున సుమారు రు 30-40 మాత్రమే వచ్చుటలు తెలియుచున్నది. ఇకవ్యయమున్న నో సుమారు నెలకు రు 60లకు వ్రేగానున్నది. పూర్వము అగ్రహారమందొక హిందూ బాలికాపాఠశాలగలదు. దానినిగవర్న మెంటువారు డీసీకొనిరి. దానికి చెందియున్న సామగ్రి పుస్తకభాండాగారము, వస్త్రరాత్నీయు నొకకమిటివారి యధీనమందున్నట్లు చెప్పబడుచున్నది. మఱియుఁ గొంతనిలన సామ్య సయము ఉన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈసందర్భములలో శ్రీసనాతన ధర్మమండలివారి ప్రాధాన్యమునగా అగ్రహారము బాలికాపాఠశాల లోనును నిల్వయున్న సుస్తమును మండలిపాఠశాలకొనిగి కాశ్యోక్తికిని జడయుచున్న ప్రాంగించుచున్నారు. మఱియు మన ఆంధ్రమండలములోన దాన కర్తృలని పేరందిన పెక్కుమంది ఉదారహృదయులగు. కాబట్టి తాముచేయు దానములతో బాటు ఈమండలిని కొంతధన హాస్యమునుజేసి యాపాఠశాలను శాశ్వతముగా నండునట్లు తోడ్పడుకొని నమ్ముచున్నాము. ఇట్టిసమయమున నెవరైనను జేయుతనీయనిచో పాఠశాల నాశనమొందుటయేగాక ఇన్ని వత్సరములనుండి కృషిజేసి నిర్వహించుచున్న యుపతీయణులకు నిరుత్సాహముకలిగి యింకెట్టికార్యము చేబూనుటకును వెనుదీయుదురు.

ఇంతియగాక ఏదేశమున మాతృస్థానము శ్రీయూపాధి సౌకర్యమైన నాగరతతులేవైనదో, ఏదేశమున విశేషవిద్యను గఱపి విద్యాయువకులగాఁ నొనర్చెదదో, ఏదేశమున జపాన్ దేశములవలె వీరిని వీరమాతలుగా నొనర్చెదదో, ఏదేశమునఁ జేరి వీరికి అన్ని ధర్మములకు మరికెట్లుగా తలంపెదదో, అట్టి ఆదేశముని పురుషులకన్న నానాగ్రంథులు, విద్యాగ్రంథులు, వీరులు, ధర్మాత్ములుగాను దలంచెదరు. మన హిందూదేశము కొంతకాలముక్రింద నెట్టిమహాపురుషులను, విద్యాగ్రంథులను, నానాగరకులను, మహావీరులను, ధర్మాత్ములను కనినభాగ్యముండెను. కాని తిరిగి మనధరణి డము ముఖపడెయొన్న కృషిమునకు రానన్నచో మనము మొదట శ్రీని ఉన్నతస్థితికి తెచ్చుటయే మన కర్తవ్యము, ఇందుకై శ్రీలు తమంతిలతాము పాటుపడచుండెరిని చెప్పుటకు ఈగుంటూరువా శ్రీసనాతన ధర్మమండలి వారే తార్కాణము.

ఒకశ్రీ విద్యాభిలాషి.

JAPANESE CHANGE THEIR PLAN TO ONE OF SLOW SEIGE.

The "Morning Post" states
Corporals uniform brought in

TELEGRAMS.

with great respect by other prisoners and is believed to be a great personage. Immediately after his capture the Germans were anxious to exchange prisoners but the Belgians refused.

Antwerp Bombarded.

LONDON, October 2.—(2-40 A. M.)—ANTWERP.—The Germans bombarded the fortress all Wednesday night, and the forts replied vigorously. The artillery duel was continued next morning along the whole front. Fort de Waelhem was the chief object of the German attention.

Fort de Wavre Attacked.

LONDON, October 2.—(3-40 A. M.)—ANTWERP.—An official announcement says that after a prolonged cannonade the Germans, yesterday evening, advanced against Fort de Wavre. The darkness rendered the attack abortive. Some German batteries in the course of the day ventured too near the forts and were demolished.

Germans Re-enter Malines.

But Retire in Disorder.

LONDON, October 2.—(2-40 A. M.)—The Germans have re-entered Malines, which the Belgians bombarded. There was a fight lasting two and a half hours south of Rumpst. The Germans retired in disorder, leaving many killed and wounded.

GERMANY.

The Kaiser's Order.

Walk Over the Contemptible Little English Army.

LONDON, October 2.
The "Times" quotes from a trustworthy source the text of an order issued by Emperor William on August 19th in which he says: "it is my Royal and Imperial command that you concentrate your energies for the immediate present upon one single purpose, that is, that you address all your skill and all the valour of my soldiers to exterminate the treacherous English. Walk over General French's contemptible little army."

The German Press.

An Altered Tone.

LONDON, October 2.
The "Berliner Tageblatt" publishes a leading article which is quite different from the usual German articles. It explains frankly the position in the battle of the Aisne and says "the great French advance on our flank and the influence of the British reinforcements have been more and more felt. But many enemies bring much honour. We have forged our way through the forts of St. Mihiel but found the French in strong position west of the Meuse. The obstinacy of the French attack deserves just appreciation and has taught all who expected an easy time a just lesson."

The German Retreat.

Securing of Communications.

LONDON, October 2.
It is reported in Ghent that the Germans have constructed five bridges across the Meuse between Givet and Namur to facilitate their retirement from France. All wounded have been removed from Brussels. The desperate plight of a part of German right is compared in Paris to that of General Cronje at Paardeberg.

Germans at Lassigny.

Four thousand Germans occupying the quarries of Lassigny are being shelled into an inevitable surrender.

RUSSIA.

Big Battle Imminent.

LONDON, October 2.—A great battle is imminent in the East.

Russian Attacks.

Bravely Developing.

LONDON, October 2.—(11-50 A. M.)—PETROGRAD.—The Russian attacks are developing brilliantly. A Committee of the Governments of Suwalki has been especially determined to have the Germans who attacked precipitately northward. The Russian Petrokoff and Kielce Cavalry is frustrating the German attacks.

TELEGRAMS.

AUSTRIA.

Mine Disasters.

Austria Promises to Prevent Recurrence.

LONDON, October 1.—Austria has promised Italy to take immediate measures to prevent the recurrence of mine disasters.

JAPAN.

German Destroyer Sunk.

Duel Continues.

LONDON, October 1.—A Tokio telegram says that the duel at Tsing-tau continues. Yesterday the Japanese siege guns sank a German destroyer. One Japanese mine sweeper was blown up and another damaged. The Japanese had 23 killed and wounded. The German warships severely cannonaded the Japanese positions today, two officers being killed.

No Need to Hurry.

Japanese Change Their Plan to Slow Siege.

LONDON, October 1.—(7-10 P. M.)—PEKING.—The Japanese, who were driving back the Germans by fierce attacks, have changed their plan to one of slow siege owing to the weakening of the German position in Europe.

It is now improbable that there will be any friction between Japan and China, as China is treating all war questions with commendable wisdom.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Mr. Maynard to the Imperial Council.

LAHORE, October 2.—The Hon'ble Mr. Maynard, Acting Financial Commissioner, Punjab, will represent the province for this season in the Imperial Council. Mr. Maynard will resign his seat in the local Council.

A New Hon'ble Member.

SIMLA, October 2.—The following is published in the current issue of the "Gazette of India":—

Legislative Department:—Mr. H. J. Maynard, I. C. S., becomes an additional member of the Imperial Legislative Council vice Mr. Diack resigned.

Mr. Clark Assumes Charge.

The Hon'ble Mr. Clark resumed charge of his office on 2nd October.

List of Vessels Captured.

Published in the Gazette.

SIMLA, October 2.—The List of vessels detained in the British Ports or captured or captured at sea during the war is published in the current issue of the "Gazette of India."

Opium Sales.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India," Finance department:—

It is notified that in the Calendar year 1915 not more than 1,00,080 certified chests of Bengal Opium will be offered for sale and not more than 840 chests in each month of the year. All chests will be of Benares opium. The Government reserves to itself the right to alter the quantity and class of opium to be offered for sale in each month. No reduction in the quantities to be sold however will be made without three months previous notice.

BURMA.

Burma Mail Service Resumed.

Three Steamers Leave Rangoon.

RANGOON, October 1.—On the "Kristna" which left for Calcutta are mails for Europe and various ports, India and Ceylon. Amongst her are passengers German and Austrian subjects deported to Ahmednagar. The "Uganda" and the "Japan" which also left to-day for Calcutta carry full complements of all classes of passengers. On the wharves large crowds of people saw passengers off. Among the passengers in the "Japan" are officers and crew of the steamer "Caln Matheson" who were brought to Rangoon by the steamer "Dovre" after their ship had been sunk by the "Emden". They will be paid off in Calcutta and if possible berths will be found for them in homeward steamers.

TELEGRAMS.

The "Dovre" Arrives with Mails.

RANGOON, October 2.—The steamer "Dovre" which on her last voyage to Rangoon landed the crew of one on the "Emden's" victims, arrived to-day from Penang with mails from that port. She carried three passengers. The voyage was uneventful.

PUNJAB.

The Punjab C. I. D.

LAHORE, October 1.—The reorganisation of the Punjab Criminal Investigation Department has been provisionally sanctioned by the Government of India. The new scheme will result in a substantial increase in the strength of the department.

Criminal Breach of Trust.

LAHORE, October 2.

Multan liquidation affairs are becoming serious. Charges under section 409 and 477 A Penal Code have been framed by Mr. Brynes Special Magistrate there against Doulat Rai, the late Managing Director of the Hindustan Bank for alleged criminal breach of trust and falsification of accounts.

Criminal proceedings for alleged payment of dividends out of capital have been started before the same Court by the Official Liquidator against the ex-directors of the Peswhar Bank.

SIND.

Karachi to Bombay.

Service Resumed.

KARACHI, October 2.—Messrs. Mackinnon, Mackenzie and Co., writes to the "Sind Gazette": "Karachi, under date 2nd October.—The "S. S. "Linga" will sail to Bombay direct at 7 P. M. to-day, and the "S. S. "Palitana" to Bombay via Mangrol and Verawal, at 6 P. M. to-day."

A Fire in Karachi.

KARACHI, October 2.—Last night at about midnight a fire broke out on board a vessel anchored on the Keamari wharves, Karachi, starting in the coal bunkers. The vessel was at once taken into the stream and operations were quickly got going to extinguish the fire. She had a cargo of rapeseed and wheat. A detachment of Volunteers from Keamari was sent to render assistance but on arrival found that the Sappers and Miners were doing all that was needed. The extent of damage is not yet known.

BOMBAY.

Effect on Bombay Mills.

Slump in the Cloth Market in Spite of Good Monsoon.

BOMBAY, October 2.—A number of cotton mills in Bombay are closing entirely, or working short time on account of the war. The Agents are forced to adopt this measure because they do not get sufficient hands to work the mills. Besides there is congestion of cloth and yarn. The merchants are not able to take deliveries of goods sold owing to the partial disappearance of credit, and shipment of yarn to China being stopped owing to the lack of merchant ships. There is a slump in the cloth market, and in spite of the most favourable monsoon, there are no signs of improvement.

During the past few days there has been a great exodus of mill hands who are going away to their native country owing to the war scare and the attractions of the harvest.

UNITED PROVINCES.

Lieutenant-Governor of U. P.

Going on a Short Tour.

ALLAHABAD, October 2.—The "Pioneer" says:—

The Lieutenant-Governor of the United Provinces, accompanied by Lady Meston, Mr. Bishop and Captain Black, A. D. C., will leave Nainital on the 16th October and after a short tour to Rangarh and Bhowali will arrive at Allahabad on the 21st October. His Honour will be in his residence at Allahabad until Christmas.

Extension of Madras Beach Station.

"The Pioneer" understands that the Government of Madras have decided to extend the Madras Beach railway station in connection with the Madras Beach railway receive, in exchange for the Postmaster's office and central site will be future for erection of a new graph administration building in Madras.

నోటీసు.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటయే ముద్రాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయూచి విరళముగా కాగితమునకు ఒక వైపున వ్రాసి పంపుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

వారపత్రిక

చందాదారుల కప్పటివలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు సిపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను దెప్పించవేడుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడుచుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

మోహిని తైలము.

తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు
స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుజేయును.
మనోహరముగా నుండును.
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.

ఇది మనోహరమము జేయు విద్యార్థులు, బ్రహ్మ, ఉద్యోగిగలు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

జ్వరహరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తక్షేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలిపురాజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినముల సేవించిన శరీరము ముఖ్యస్థినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బి క విరేచనములు, జిగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే హరి అవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
అమృతాంజనము డిప్లో, 9, జహంగీరుపేధి, చెన్న.

తేలు మందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు. విషము నెత్తురుతో తేలుకాటున ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

కఫహరి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసరోగములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేష్మము వలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున ప్రబలింపు దగ్గు, 3. శ్వాసరోగముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడుదగ్గు 4. ఉబ్బసము, 5. ఊయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగిరిపో ఆయాసము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసరోగముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడు బొగ్గుపులును వాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి శరీరమున బలహీనత యేర్పడినకొలది వృద్ధిజెందును. దగ్గుగల ప్రతివారు దీని వెంటనుండుకొనుట మంచిది.

కఫహరి చూర్ణము.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బసము, కాఫవీనస శ్లేష్మజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, జీర్ణోద్దియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లనష్టము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్నిమాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యబ్బులకు వజ్రగుళికలు పజ్జాయధమువంటివి.

కుష్టుకుతైలము.

బీడ్చ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిప్లో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
అమృతాంజనం డిప్లో, 9, జహంగీరుపేధి, చెన్న.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తపుష్టికి, శక్తికి, వజ్రాముధము.
20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-0-0

అమృతాంజనము డిప్లో, నెం. 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

ఉచితముగ

భూత భవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము.

ప్రపంచమునందును ప్రమాదపురుగు తెలిసికొనదగినవి మూడుమాత్రమే. అవి యేమియన, భూతభవిష్యద్వర్తమానముల ఫలములేగాదా! మీయొక్క ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళత్రము, మొదలగు వానిని గురించి మీకుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరొక్కరూడే చేయునదేమన:- మీ జన్మజాతక మున్నయెడల, దానితో పుట్టినతేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల ఘడియలును పంపును. అదిలేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అదియును లేనియెడల ఒక్క సంవత్సరమే చాలును. అదియును లేనిచో కొంచెమిందుమించుగ తమవయస్సును తెలుపుచు, తమతమ స్వహస్త లిఖిముగగాని లేక వ్రాలుతోమాత్రముగాని ఒక యుత్తరమువ్రాసి పంపవలయును. అపుడు నామమును జేర్చి, వారివారి వ్రాలును బట్టియుగూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసి పంపుదుము.

అందుకు మాచే జేయబడి ప్రశ్నోత్తర రూపముగనున్న జాతకఫలముని మంజరియను 478 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణముగల జ్యోతిషగ్రంథముయొక్క ప్రథమద్వితీయగుచ్ఛములురెండును, వానితో జాతకమును, అందుల ఫలములను వ్రాసి పోస్టేజీసహాగు 2-8-0 కు వీ. పి. గా పంపుము. ఈ రెంటిని ఒకసారి కొనువాడిమాత్రమే ఈనిబంధము వర్తింతును. 478 ప్రశ్నోత్తరములుగల గ్రంథములయొక్క విలనయెట్టిదన:- 1. తమయొక్క భూత భవిష్యద్వర్తమానములను తాము స్వతంత్రముగ తెలిసికొనగలుగుట.

2. జ్యోతిషశాస్త్రములో మంచిపండితులగుట, మరియు, ఇచ్చినసామర్థ్యవశు రెండు విలువైన మంచిగ్రంథములు లభించుట.

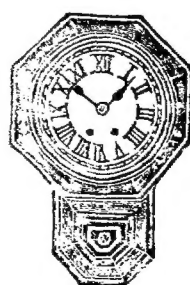
3. వారి జాతకఫలములు ఉచితముగ పొందుటయు గూడలభించును.

వి. యమ్. శర్మ అండు బ్రదర్స్.

ఆమలాపురము, గోదావరిజిల్లా.

Sethi's Clocks.

అమెరికాలో జేయబడినవి.

వీనిని ఎనిమిది రోజుల కొకసారి మాత్రమే త్రిపువలయును. గంటలు, ఆరగంటలు కొట్టును. డయలు 8 అంగుళములు. పొడుగు 18 అంగుళములు. డ్రాపు ఆక్స్. అనేక సంవత్సరములు చక్కగా పనిచేయుచు విలువ. 10-0-0 డిప్లో గంటలు మాత్రము కొట్టునది 10 అంగుళములది. 13-0-0 డిప్లో. 12 " 14-8-0

తేదీల ముల్లు 1 అలారముగల యీ రకము గడియారముకు 1 రూపాయ అధికముగా పయివెలలవిడ ఇయ్యవలయును. ఆర్డరు వ్రాయునప్పుడు 1-0-0లు అడ్వాంసు పంపవలయును. గోతా అండు కో,

పోరూములు:- రామకోటి బిల్డింగు, రాబక్ బహారు, మద్రాస్. ఉత్తరముల వ్రాయువారు: పి. పి. వెం 57 ఆదెప్పనాయకపేధి బార్డిటోక్, మద్రాస్

Vara Rao at the Andhrapatrika Press, No. 9, Jebangir Street, George Town.